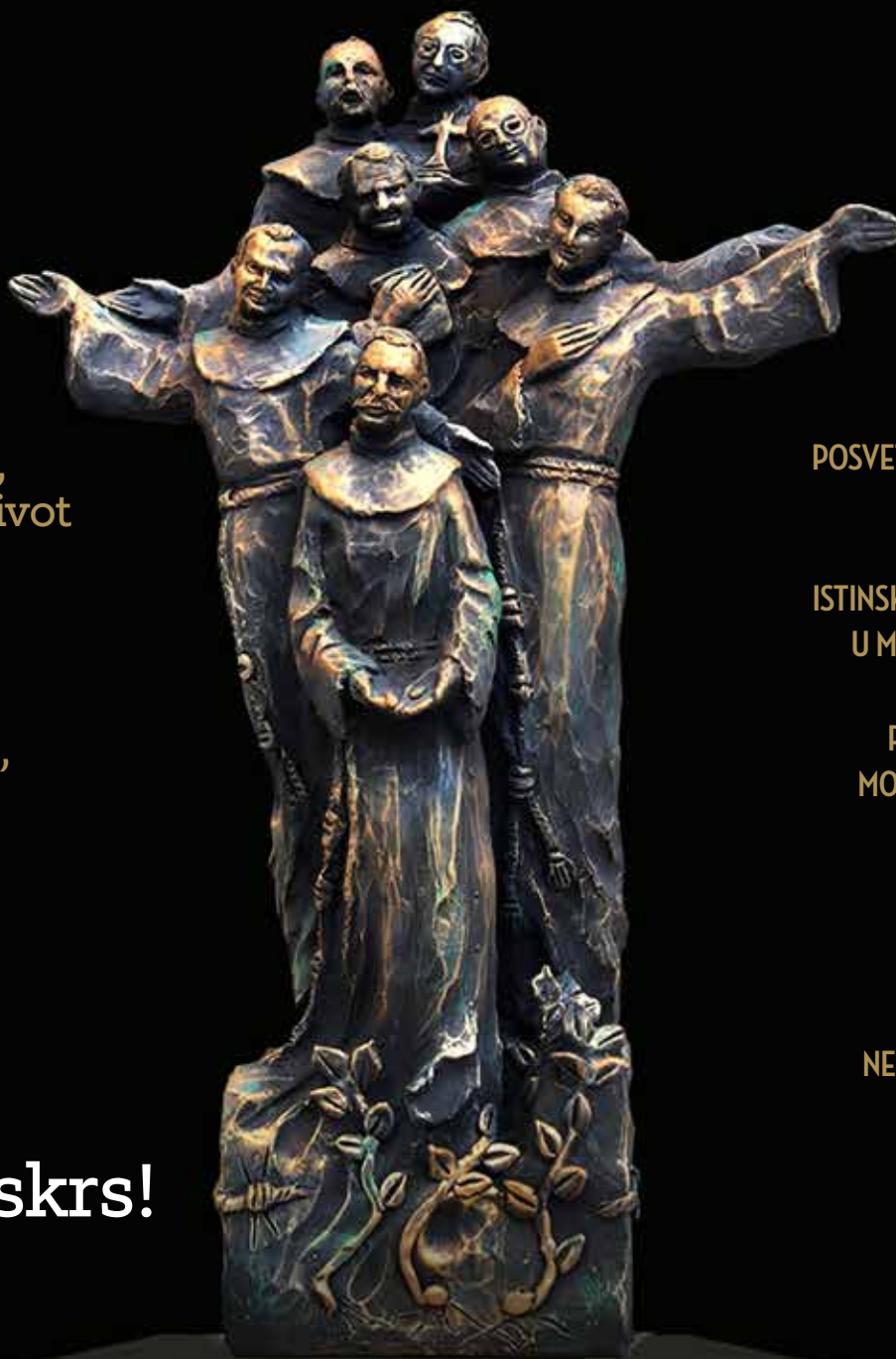

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Uskrs:
Ne križ ni smrt,
nego radost i život

Uskrsnuće i
bitno u životu

Križevi prolaze,
a Uskrs vječno
ostaje

Uskrs u našim
međusobnim
odnosima

Sretan Uskrs!

SVIJET ZAOGRNU
POSVETOM BEZGRJEŠNOM
SRCU MARIJINU

ISTINSKI SAM SE ZALJUBIO
U MEĐUGORJE I GOSPU

PRESRETNI SMO ŠTO
MOŽEMO OPET DOTAĆI
MEĐUGORSKO TLO

MIR NAMA!

MIR NIJE OPCIJA,
NEGO APSOLUTNI CILJ

USKRSNO
RAZMIŠLJANJE

Draga djeco! Slušam vaš vapaj i molitve za mir. Sotona se godinama bori za rat. Zato me Bog poslao među vas da vas vodim na putu svetosti, jer čovječanstvo je na raskrižju. Pozivam vas vratite se Bogu i Božjim zapovijedima, da vam bude dobro na zemlji i da izidete iz ove krize u koju ste ušli jer ne slušate Boga koji vas ljubi i želi vas spasiti i povesti u novi život. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA

Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Uskrs

Uskrs: Ne križ ni smrt, nego radost i život, FRA T. PERVAN
Uskrsnuće i bitno u životu, FRA M. ŠAKOTA
Križevi prolaze, a Uskrs vječno ostaje, FRA S. MABIĆ
Uskrs u našim međusobnim odnosima, M. MILETIĆ
Povratak „Starog normalnog“ vraća hodočasnike u Međugorje, D. PAVIČIĆ
Svijet zaogrnut posvetom Bezgrješnom Srcu Marijinu, K. MILETIĆ

Događanja

Istinski sam se zaljubio u Međugorje i Gospu prije nego što sam kročio u Međugorje, S. ČOVIĆ RADOJIČIĆ
Presretni smo što možemo opet dotaknuti međugorsko tlo, P. TOMIĆ
Mir nama!, I. ŠARAC
Mir nije opcija, nego apsolutni cilj, D. JURČEVIĆ-ČERKEZ
„Krv mučenika, sjeme novih kršćana“

Teološki podlistak

Uskrsno razmišljanje, FRA T. PERVAN

Iz života Crkve

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Svjetlost, svjetlo i svjetlilo (nebesko i zemaljsko), M. MAMIĆ

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

Radujmo se i kličimo: Aleluja, aleluja!

Sve je u Božjoj ruci! Valja nam vjerovati i nadati se da će Bog „zakočiti kotače bornih kola“ i pomoći da dođe do mira u svijetu, mira u savjestima i srcima. Poslije Uskrsa ništa više ne bi smjelo biti – barem u savjestima ljudi – divlje, pogansko i ubojito.

Uskrs je povod da nebo i zemlja, sve stvoreno i živo slavi ime Pobjednika nad smrću. Pa ipak, i uz ovaj Uskrs ponavlja se krvavi križni put – doslovce apsurdan – kroz rat kršćanske braće u Ukrajini. Umiru i civili i vojnici, a svi imaju majke i očeve, djecu i unuke koji će plakati i naricati. Svi će svjesno ili podsvjesno sanjati milinu Uskrsa, beskrajnu ljubav i milosrđe, mir koji je tako nasušan ovdje na zemlji.

I nama dolaze teški dani sjećanja na mnoge jame i stratišta. Još se drže klice sjećanja na strašne zločine. Tko pametan može zaključiti zašto je trebalo u *Hudoj Jami* ubiti golem broj vojnika i civila, a značajno je i pitanje zašto je Zlo pobilo tolike naše franjeve i svećenike? Zašto se slično u svijetu događa i danas poslije svih gorkih kaleža? Odgovor je jednostavan: Kada se ostavi Boga i kada ga se sveđe na internetsku aplikaciju u duši i srcu, Zlo se regenerira i daje gorke plodove.

Što je u pozadini svega? Strah koji izvire iz nevjere Gospodinu, krivo i prebrzo zaključuje da je komad zemlje, oranice ili energetskog izvora ono što vlada svijetom. Tko može slasno jesti kruh od pšenice koja je zalivena krvlju? Neljudski su to impulsi i ljudi do beskraj. Ne, Bog ne daje materijal za takvu logiku.

Valja nam i ovog Uskrsa u njega pogledati i učiniti sve što možemo: očistiti vlastitu dušu i Uskrsnome zahvalu iskazati, pa neka bude ono što bude. Čistoća duše neka bude naš način borbe.

Na tim i sličnim postulatima naglašeno živimo već desetljećima. Majka – Kraljica Mira nas tako uči. Uskrsnuće objavljuje konačnu pobjedu Božjeg kraljevstva. To je radosna vijest, to je temelj vjere, Crkve i naše radosti. Uskrsna poruka ulijeva nadu, „nadu koja ne postiđuje“ (Rim 5,5). Nadu koja je kao „pouzdana i čvrsto sidro duše što ulazi u unutrašnjost iza zavjese, kamo je kao preteča za nas uzašao Isus“ (Heb 6,18).

Vjerovanje u život vječni i očekivanje Kristova konačnog dolaska mora određivati naš položaj u svijetu. Imamo što ponuditi svijetu: Krista i Uskrs – jučer, danas i sutra! Ta je istina, naime, presudno obilježila našu povijest i obilježava naše živote. Nama pripada današnji dan i u tome je umijeće kako danas taj trenutak ispuniti, ne svojim nedoumicama i prkosom, nego voljom Božjom. Današnji trenutak je vježba za budućnost, a u tom nastojanju Uskrs mora biti svakodnevna čežnja.

Uskrsni „aleluja“ nameće se, stoga, i u ovom našem sadašnjem času kao jedina utjeha u osobnoj i društvenoj agoniji, u duhovnim i idejnim lutanjima, kojima smo izloženi. O Uskrsu valja nam više razmišljati o osobnoj uronjenosti u bit našeg postojanja, u bit Crkve i bit svijeta – o uronjenosti u vjeru, nadu i ljubav – naš spasonosni troplet.

Radujmo se i kličimo: Aleluja, aleluja!

USKRS: NE KRIŽ NI SMRT, NEGO RADOST I ŽIVOT

Ljudski život u svojoj biti nosi pashalni, uskrsni sadržaj i ustroj. Prva Isusova riječ s kojom je nastupio nije bila križ i egzistencija po križu, već radosna vijest spasenja, a ni zadnja njegova riječ nije umiranje ni smrt, već život, novi život u uskrsnuću i proslavi. To je okvir njegova života i djela. Srčika Isusova navještaja nije propovijed o križu, navještaj novih križeva, opravdavanje križeva koje jedni drugima namećemo, već je jezgrena Isusova navještaja život ispunjen radošću, u kome ne tovarimo jedni drugima križeve, već život u kome ljude skidamo s njihovih križeva, oslobađamo ih te ulijevamo čovjekovu životu, prolaznomu i smrtnomu, božanski dašak i nebeski smisao u konačnom uskrsnuću i proslavi, prema Isusovim naputcima i primjeru.

NEVJEROJATNO OČITOVANJE BOŽJE LJUBAVI

Kršćanska je vjera i poruka svim vremenima, svim ljudima, na svim prostorima trajni skandal, izazov. Naime, skandalozna je po sebi misao i izjava da se vječni Bog spušta čovjeku, da prihvaća čovjeka kakav on jest, da nas poznaje, da on Neobuhvatni postaje u Isusu Kristu obuhvatljiv, prihvatljiv i na dohvat ruke; on, Besmrtni, na križu je trpio i umro; skandalozno je i to što je nama smrtnicima obećano uskrsnuće i vječni život: Sve to vjerovati jest za obična čovjeka uzbudljivi izazov.

Vjerujemo, križ nije završni poraz i sramota, skandal i ludost, već je on krajnje očitovanje Božje ljubavi u noći ovoga svijeta. Uskrsnuće je konačna ovjera da kršćanstvo ima svoju jezgrenicu i svoju osovina u toj zbiljnosti. Jer, upravo su u uskrsnuću ovjere Isusova osoba, pojavnost, nauk, Crkva, njezina vjera. U uskrsnuću se temelji i temeljni dokument o Isusu i Crkvi, naime Novi zavjet. Novi je zavjet početak goleme kršćanske literature koja puni knjižnice ovoga svijeta. Nepregledan je ocean napisanih knjiga kojima je osnovica Isusov život, smrt i uskrsnuće. Nikad ne bismo imali dokumentiranu povijest Isusove osobe da Isus - koji je nazgled doživio 'bankrot' i odbačen od ljudi - nije istrgnut iz ralja smrti te da nije, kako veli Pavao, *po Duhu svetosti postavljen kao Sin Božji opunomoćen uskrsnućem od mrtvih* (Rim 1,4). Zato su i svi novozavjetni spisi na svoj način veliko uskrsno čudo koje se dogodilo kako bi se otrgnuli zaboravu i trajno uprisutnjivali pojavak, lik i djelo Isusa Krista.

ISUS KRIST - IZVOR NOVE SLOBODE I OBJAVE BOGA

Uskrs nije konačni cilj i svršetak, nego novi početak, novo stvaranje. Isus od onoga koji je pozivao na vjeru postaje sadržajem vjerovanja, onaj koji je navješćivao Radosnu vijest postaje ubuduće naviještani, postaje naime sadržajem navještaja, on koji je naučavao i poučavao, postaje sam u osobi naukom, postaje sadržajem kršćanske vjere i teologije koja se temelji na istinama, dogmama o Isusu Kristu. Na stanovit način Isus je *opredmećen*, postao predmetom proučavanja, vjerovanja, štovanja, nasljedovanja, teologije, dogme, liturgije.

FRA TOMISLAV
PERVAN

Uskrs nije konačni cilj i svršetak, nego novi početak, novo stvaranje. Isus od onoga koji je pozivao na vjeru postaje sadržajem vjerovanja, onaj koji je navješćivao Radosnu vijest postaje ubuduće naviještani, postaje naime sadržajem navještaja, on koji je naučavao i poučavao, postaje sam u osobi naukom, postaje sadržajem kršćanske vjere i teologije koja se temelji na istinama, dogmama o Isusu Kristu. Na stanovit način Isus je opredmećen, postao predmetom proučavanja, vjerovanja, štovanja, nasljedovanja, teologije, dogme, liturgije.

To sa sobom nosi opasnosti od okamenjavanja i okivanja osobe u stezule ili mrtve pojmove. Zato ga treba izvlačiti kroz cijelu potonju povijest iz te opasnosti, da se ne bi dogodilo da pojedinci ili grupe svojataju za sebe izvornost te osobe i njezina djela. Stoga već u Ivanovim poslanicama u Novome zavjetu imamo obrat prema *Riječi života, prema životu koji nam se očitovao* (1Iv 1,1-4), kako bi se vjernici okrenuli prema mistagogiji, mistici i iskustvenoj vjeri koja je ponuđena u Isusu Kristu, navjestitelju nove slike o Bogu, glasniku slobode, utemeljitelju mira, darovatelju života, konačnoj i završnoj objavi samoga Boga. Jednoga koji nastavlja živjeti u svojim, koji je opredmetio novu sliku čovjeka, koji je oživio među nama sliku svetca i kršćanskog mistika, a cjelokupna povijest koja traje već dvije tisuće godina jasno očituje da je to povijest *Jednoga koji živi*.

Isus Krist nije samo konačni objavitelj Božjega imena (usp. Iv 17,26), već je on sam u osobi Božje Ime, on je prisutnost Boga u povijesti, Emanuel, Bog s nama (Mt 1,23; 28,20). On nije samo prorok navjestitelj Božje riječi, već sama utjelovljena Božja Riječ (Kol 1,25-27; Iv 1,1-18; Otk 19,11-16), njegova je cjelokupna povijest i biografija neopozivo Božje *da* čovjeku i povijesti (usp. 2 Kor 1,19). Nije on samo onaj koji čini znakove i čudesa gdje se pojavi, već je on sam Božji znak, prisutnost Božjega spasenja, znak podignut među narodima (usp. Lk 2,34), u njemu je skrivena tajna samoga Boga koja se u ovom vremenu otkriva ljudima (Kol 1; Ef 1). Nije Isus samo učitelj mudrosti, već sama Mudrost Božja (usp. Mt 11; 1 Kor 1,31).

Sve je to utemeljeno u iskustvu Uskrsa i Duhova te u tim zbiljnostima kršćansko poimanje objave u Isusu Kristu ima svoje čvrsto i jedino uporište. Bog se objavljuje i kao nemoćna, ali i kao svemoćna Božja ljubav. Ljubav je istodobno i nemoćna i svemoćna. Ona je moćna nadići i pobijediti samu smrt. Onaj tko se poput učenika susreo s uskrsnim Isusom, njemu nije više moguće ostati isti. On je promijenjen, preobražen. Novi je čovjek i novo stvorenje. Je li tko u Kristu, novi je stvor, reći će Pavao Korinćanima (2 Kor 2,17), staro nestaje, novo sve nastaje. Rađa se.

SUSRET S USKRSNULIM - NENADMAŠIVO ISKUSTVO

U susretu s Uskrsnim Gospodnjim učenicima i učenicima suočeni su s tako snažnim iskustvom Boga i nadnaravnoga da su ta iskustva nenadmašiva. Nisu to nikakve osobne autosugestije ili pak halucinacije. Upravo iskustvo Velikoga petka i Uskrsa otkriva im nutarnji smisao povijesne pojavnosti Isusa Krista, otvara im oči za posvemašnju prisutnost Božju u vlastitome životu, tako da je odsada moguće reći zajedno s Tomom samo jedno: *Gospodin moj, Bog moj!* Iz toga susreta učenici i učenice izlaze novi, obnovljeni, preobraženi, prepороđeni, ispunjeni stvarateljskom, otkupiteljskom i usrećujućom snagom Duha Svetoga koji im daje novu protežnicu u životu i smrti. Ništa tu nije ni ezoterično, ni paranormalno, ništa što bi ljudskomu razumu protusloviilo, nema halucinacija niti bilo kakvih konfabulacija u njihovim svjedočanstvima.

Riječ je, naime, o religijskom iskustvu koje uranja u posve novo svjetlo

USKRSNUĆE
JE KONAČNA
POTVRDA ISUSA
KAO MESIJE S
BOŽJE STRANE,
A ZA ISUSOVE
UČENIKE I UČENICE
OSOBA, POVIJEST
I DJELO ISUSA
KRISTA ODLUČNI SU
ZNAK SPASENJA U
KOMU SE OTKRIVA
NUTARNJA I
VANJSKA PROTEGA
I SADRŽAJ
CJELOKUPNOG
STVORENJA.

i Boga i svijet te vlastito ja. Tko se ubuduće susretne s Isusom Kristom, susreće se sa samim živim Bogom. Na temelju te činjenice kršćanska vjera je kao zajedništvo s Isusom Kristom uvijek krajnje kritična prema svim religijama; ona je razumska, *logike latreia, duhovno i logično bogostovlje*, kako govori sveti Pavao (Rim 12,1), što je pak papa Benedikt neumorno naglašavao i ponavljao. Ponovo se treba odlučiti za istinu Isusa Krista, istinu života u Isusu Kristu, protiv običaja, mitova, mode i pomodarstva. Religija nije u kršćanstvu skup ceremonija, običaja, dogovora, nego je ona istina života. Veliki se crkveni pisac početkom trećega stoljeća Tertulijan izrazio kako *Isus Krist, naš Gospodin, nije nazvao sebe običajem, onim što ljudi prakticiraju, nego istinom*. Isus je istina.

Vjeru kao odgovor na Istinu što se objavila u Isusu Kristu, Istinu koja je sami Bog, nije moguće ničim nadomjestiti. Ta vjera nije lakovjernost, već osobni i životni odgovor i pristanak na Božju objavu i govor u Isusu Kristu. Uskrsnuće je konačna potvrda Isusa kao Mesije s Božje strane, a za Isusove učenike i učenice osoba, povijest i djelo Isusa Krista odlučni su znak spasenja u komu se otkriva nutarnja i vanjska protega i sadržaj cjelokupnog stvorenja.

NOVI VIDICI NAKON SUSRETA S USKRSNULIM

Tu ćemo preobrazbu života i mišljenja najbolje uočiti na primjeru učenika na putu u Emaus. Obojica učenika imaju dovoljno znanja i informacija koje trebaju da je moguće govoriti o zbilji uskrsnuća koje se već toga jutro dogodilo. Znali su što je sve Isus činio, kako je bio *moćan na riječi i djelu, pred Bogom i ljudima te cijelim narodom*. Bili su svjedoci njegova razapinjanja i pogubljenja, znaju da su toga jutra neke žene od njihovih bile na Isusovu grobu i pronašle prazan grob (Lk 24,24). Čak su i neki „od naših otišli na grob i uvjerali se u to“, ali nisu našli Isusa. Poznati su im odnosni tekstovi iz prorokâ, psalama i židovske predaje.

Međutim, sve te podatke koje su imali nisu mogli staviti u suvislo surječje, štaviše, sve ih je zbunjivalo. U njihovim je glavama pomutnja (Lk 24,22). I u hodu im se neki neznanac pridružuje na putu. Premda ga u hodu nisu prepoznali, sve njihovo

znanje i informacije povezuju se i stapaju u nazočnosti te osobe i njegovih riječi u posve novo surječje i smisao. Sve poprima novi sadržaj. Oni suputnika ne prepoznaju, a kad su spoznali da bi to morao biti Gospodin, on je već iščeznuo iz njihova pogleda. Bitno je –srce im je gorjelo, novi su, imaju iskustvo Uskrsloga te hitaju natrag u Jeruzalem gdje su pokopali svoje nade da s drugima podijele radost Uskrsa.

Međutim, u njegovu društvu naučili su novu lekciju svega onoga što su dotada i znali i iskusili. Otvaraju im se oči! – ne da bi vidjeli Isusa, jer je nedohvatljiv njihovu pogledu, već da bi snagom njegove osobe i onoga što im je rekao i učinio bili sposobni za nove zrenike, novo motrište i stajalište spram događaja i svega što je vezano uz tu jedinstvenu osobu. Tek tada njima biva zorno jasno da je to bio Gospodin!

PRETVORBA U SVETOJ MISI – PRISUTNA TAJNA USKRSNUĆA

Ništa drukčije nije ni s nama sudobnim vjernicima. Nama ne će pomoći nikakva teologija niti množina informacija o Isusu Kristu da bismo ga otkrili živa. Nikakva spoznaja koja je čisto ljudska ne će nam otkriti božansku protegu Isusove osobe. Moguće je diplomirati na najboljim svjetskim teološkim fakultetima, učilištima, rimskim, njemačkim ili anglosaksonskim. Ti nas ne će ni trunku približiti ovoj jedinstvenoj osobi.

Sve povijesne, tehničke, filozofske, prirodnoznanstvene spoznaje o Bogu i Isusu Kristu mogu samo u surječju živoga susreta s Isusom poprimiti novi sadržaj i (po)staviti sve na svoje pravo mjesto. Zgoda o učenicima na putu u Emaus nije vezana samo uz onodobnu zbiljnost uskrsnuća, ona je vezana uz cijelu povijest Crkve i svakoga pojedinca te daje jasne smjerokaze gdje se danas odvija i događa uskrsnuće: U **euharistiji**, ondje gdje se slavi sveta Misa, gdje se lomi kruh i pije vino novoga Zavjeta. Uskrs je trajna zbiljnost u povijesti i Crkvi. On nije prošlost! U misi se otvaraju iznovice oči i vjernici spoznaju ono što im je bilo skriveno. U euharistiji nam se otvaraju oči za nove protežnice Isusova i vlastitoga poslanja u svijetu.

Primijenjeno na naše današnje prilike slobodno smijemo reći: Samo ondje je moguće susresti Gospodina uskrsloga, proslavljenoga i onoga koji će *doći u slavi*, kad nam uspije i kad bude moguće spojiti kršćansku predaju, polog naše vjere, sa sudobnim prilikama u kojima živimo te kad se te dvije zbiljnosti međusobno tumače i upotpunjuju. Promatrati svoje doba u svjetlu Evanđelja i Isusa Krista, a istodobno iščitavati poruku vjere i Evanđelja u svjetlu suvremenice i suvremenih iskustava. Bog trajno djeluje u povijesti, on nije napustio ovaj svijet. Božji je Duh čimbenik koji stvara i oblikuje povijest i novoga čovjeka. To pomaže vjeri da bude živa vjera, a ne okamina prošlosti.

SLOBODA U MUDROSTI I ISTINI ISUSA KRISTA

Zato je bitna protežnica Isusova dolaska na ovaj svijet obznanjiva – nije cijelome svijetu konačnog djela Božjega u Isusu Kristu. Ono što je započeo Isus proglasom o kraljevstvu Božjem ima svoj logični nastavak i posljedak u nalogu apostolima: *Podite po svemu svijetu, navješćujte Evanđelje svemu stvorenju, učinite sve ljude mojim učenicima!* (usp. Mt 28,19). Misijski manifest.

Krunski je svjedok sveti Pavao, iskustvo Uskrsloga koje je imao pred Damaskom gdje mu je zasjala *slava Božja na Kristovu licu* (usp. 2 Kor 4,6) te nalog navijestiti svemu stvorenju Tajnu-Isusa Krista (usp. Gal 1,15). U središtu njegova životnog naloga i poslanja nije kao u starozavjetnih proroka Božja riječ, nego osoba i lik Isusa Krista, za filozofiju i mudrost ovoga svijeta ludost i skandal, čista sablazan i besmisao (usp. 1 Kor 1,18–25).

Upravo tu treba potražiti konačnu razdjelnicu između Božje i ljudske mudrosti i umovanja. Ljudsko umovanje i mudrost odnose se na spoznaje i odgonetavanje tajna ovoga svijeta, unutar razumom zadanih okvira, dok se pred Isusom Kristom i u Isusu Kristu otkriva konačni odgovor spram čovjekovih životnih pitanja te pitanja konačnoga smisla života.

Dok ljudska mudrost i spoznaja služi ili vodi prema izgradnji znanosti, dotle mudrost i istina Evanđelja i Isusa Krista oslobađa, tješi, ulijeva nadu, podaruje konačni smisao čovjekovim traganjima. Stoga se treba zaputiti kako je znao reći sveti Ivan Pavao II. na *areopage* ovoga svijeta i navijestiti svijetu prožetu prisilama, strahovima, nemirima, ratovima i halucinacijama svijet slobode, poruku koju je donio svijetu Isus Krist svojim životom, smrću i uskrsnućem.

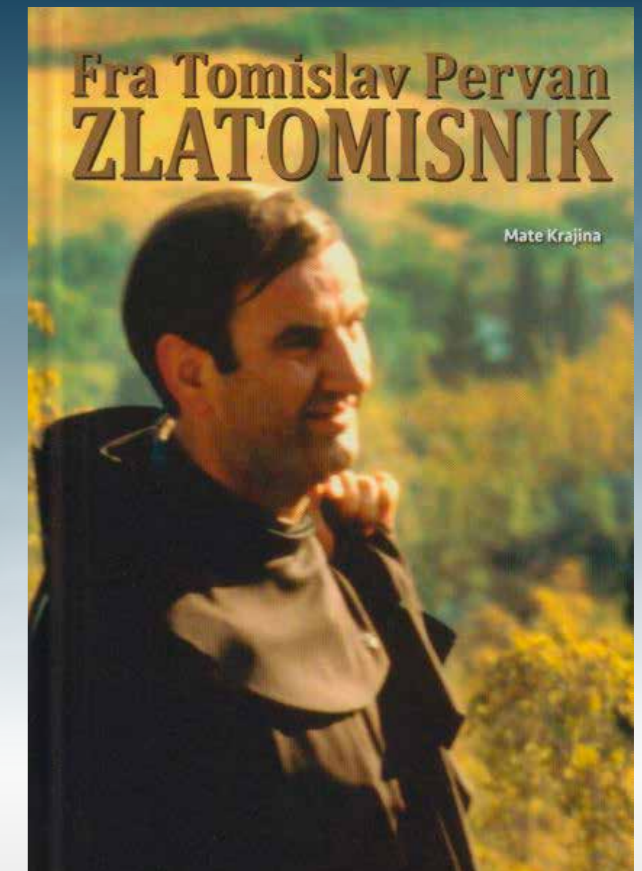
Vrijedi navesti i ono što se dogodilo u drugom stoljeću mučeniku Justinu, kršćanskom filozofu i apologetu. U traganju za pravom životnom filozofijom iskušao se kod mnogih filozofa i filozofskih smjerova. Okušao se kod stoika, platonovaca, pitagorejaca, epikurejaca. Nijedan ga smjer nije u duši zadovoljio. Jednom se šetao uz morsk obalu te se namjerio na nepoznata tajanstvena starca. Justin mu se žali kako nije mogao pronaći pravu životnu mudrost ni smisao, a starac, neznanac, daje mu korisne savjete za život, pravu filozofiju, upućuje na proroke, na Isusa te svoje pouke završava jednostavnim riječima: „Moli se da ti se najprije otvore dveri svjetla! Jer nitko ne može niti vidjeti niti razumjeti osim ako mu Bog i njegov Krist ne podare milost razumijevanja“.

Obistinjuje se trajno važeća istina, kako naime, ne mogu čovjeka oduševiti vrijednosti, vrjednute o kojima se danas toliko govori, nego samo osobe. Uvijek osobe nose sa sobom poticaje, osoba pokreće, susreti postaju događaji, prekretnice u životu. Pa i profanom. Medijske, nogometne *zvijezde* privlače stotine tisuća na stadione, u koncertne dvorane. Nitko nema danas veće slušateljstvo od Pape kad slavi Misu ili za audijencija na Trgu Svetoga Petra. Osobe prenose na osobe poruku, snagu, odvažnost, životnu radost, iskustvo života. Prenose ono čime su same ispunjene i natopljene. U suvremenom su svijetu pogotovo kršćani pozvani biti nositelji toga iskustva, nade koja nerazočarava, jer je ljubav Božja izlivena u nas snagom Duha Isusa Krista (usp. Rim 5,5).

Tko se baci u naručaj Isusa Krista, poput apostola, poput Tome, Marije Magdalene, Pavla, taj se bacio u život, dodirnuo je život i nosi život, a tko se drzne ili usudi (uz)drmati rukotvorena ili samozvana ljudska božanstva, idole, veličine, on mora umrijeti! Iskustvo je to Isusova života, iskustvo je to svih suvremenih mučenika i žrtava tolikih režima koji nemilice gaze, potiru i uništavaju sve one koji su se osmjelili dirnuti u njihove samozvane božanske veličine i povlastice. Na drugoj pak strani imamo Isusa koji dolazi da bi njegovi imali život, već ovdje, a pogotovo u vječnosti u zbiljskoj punini. Mi se samo trebamo opredijeliti i izabrati. Izbor je na nama. Treba prijeći Rubikon života i reći: Kocka je jednom zauvijek pala na Isusovoj osobi.

Monografija o životu i radu fra Tomislava Pervana.

Knjiga ima 400 stranica. Donosi probrane fra Tomislavove tekstove, potom recenzije njegovih knjiga, bibliografiju, priloge i čestitke prijatelja i poznanika. Na koncu sjećanja iz osobnog albuma.

Dr. fra Tomislav Pervan dao je golem doprinos teološkom, intelektualnom i kulturnom obogaćenju Hercegovačke franjevačke provincije, a i cijele Crkve u Hrvata.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

FRA MARINKO
ŠAKOTA

Dragi prijatelj, učitelj sviranja gitare u župi Međugorje, prije nekoliko mjeseci imao je tešku prometnu nesreću. Jedva je ostao živ s vrlo teškim povrjedama. Proveo je nekoliko tjedana u bolnici, a potom mjesecima na kućnom liječenju. Trebalo mu je dugo vremena da se oporavi i ponovno stane na noge.

Uoči početka korizme, u ponedjeljak, 28. veljače ove godine glazbene sekcije župe Međugorje održale su koncert u dvorani Ivana Pavla II. Bilo je lijepo. Mladi i djeca nastupili su s raznovrsnim programom, a svirali su i pjevali s puno radosti. Oduševljenje nazočne publike bilo je veliko. Na koncertu je bio i naš novi apostolski vizitator mons. Aldo Cavalli koji se jako obradovao vidjevši i čuvši mlade i djecu kako lijepo pjevaju i sviraju.

Nakon koncerta sjeo sam s nekim od voditelja glazbenih sekcija malo popričati o dosadašnjim ostvarenjima i budućim planovima. Među njima je bio i gore spomenuti prijatelj. Rekao sam mu: „Prijatelju, tvoje ime nije spomenuto kad je bilo govora o voditeljima sekcija. Isprika, prijatelju!“ Na to se on nasmiješio i vrlo mirno odgovorio: „Prijatelju, to mi je nekada nešto značilo, ali znaš, kad u bolnici tjednima gledaš u ono iznad glave što pomalo kapi (mislio je na infuziju), što ti je prije bilo važno, uopće ti više nije važno. Jednostavno, drukčije razmišljaš. Neke stvari postanu ti suvišne, besmislene i nevažne.“

Te njegove riječi navele su me na razmišljanje o vrijednostima u životu, o tome što je uistinu važno i bitno. Zato s pravom pitanje: Čemu sve ako promašim ono što je bitno?

Fra Slavko Barbarić je govorio: „Kako je teško razgovarati s onim tko se zatvorio u ovozemaljske stvarnosti kad ga snađe bolest, a zdravlje mu je bilo smisao; kad ostari, a smisao je nalazio u mladosti; kad osiromaši, a stavio je smisao svoga života u bogatstvo i imanje;

USKRSNUĆE I BITNO U ŽIVOTU

Foto: Arhiv CMM

**KRISTOVO
USKRSNUĆE
USMJERAVA NAŠ
POGLED PREMA
BLAGU NA NEBU
I OTVARA NAM
POGLED ZA
VRIJEDNOSTI KOJE
SU UISTINU VAŽNE,
A MEĐU NJIMA NA
PRVOM MJESTU
JE VJEČNI ŽIVOT.
TO JE ONO „JEDNO
POTREBNO“
OKO KOJEGA
SE TREBAMO
TRUDITI I U ŠTO
NEIZOSTAVNO
TREBAMO ULAGATI
SVOJE ZNANJE I
ENERGIJU.**

kad izgubi vlast, a ona mu je bila pokretač svega što je radio; kad ga ostave oni koji su ga voljeli i za koje je sve dao, uvjeren da se u njima ostvaruje smisao njegovog života.“

Isus je svoje učenike i slušatelje usmjeravao prema važnim stvarima. Marti je rekao da se brine i uznemiruje zbog mnogo stvari koje nisu toliko važne, jer „jedno je potrebno“. A to „jedno potrebno“ otkrila je i shvatila njezina sestra Marija.

Bogatim mladiću Isus kaže: „Jedno ti nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj siromasima pa ćeš imati blago na nebu.“ (Mk 10,21) To jedno što mu nedostaje je zapravo ono najvažnije za čim treba težiti i u što treba ulagati svoje znanje i svoju energiju.

Isus kaže: „Gdje ti je blago, ondje će ti biti i srce.“ (Mt 6,21) Gdje ti je srce? Na to pitanje dobit ćeš odgovor kad znaš što je tvoje blago, a to ćeš znati kad se upitaš: Gdje ti je srce najčešće? Na što je tvoje srce najčešće usmjereno? Na brige? Poslove? Ljude? Stvari? Za čim teži tvoje srce? Samo za zemaljskim ili traži i vječno?

Neki redovnik nađe na putu dragocjeni kamen (dijamant) i sačuva ga. Jednoga dana susretne nekog putnika. Kad sjedoše odmoriti se, obojica otvoriše svoje vreće da podijele hranu što su je nosili. U jednom trenutku putnik ugleda dragulj u redovnikovoj vreći i upita ga bi li mu htio dati taj kamen. Redovnik mu ga dade. Putnik se rastade od njega, presretan zbog neočekivana dara, koji će mu, kada ga proda, donijeti bogatstvo i sigurnost za ostatak života. No, nakon nekoliko dana putnik se dade u potragu za redovnikom, nađe ga, vrati mu kamen moleći ga: „Taj je kamen veoma dragocjen, to znam, ali daj mi ono što te čini sposobnim da si ga se odrekao i dao ga meni.“

Isus nas uči da je kraljevstvo Božje nešto tako važno da, kada ga pronademo, prodamo sve drugo što imamo. Kad pronademo to blago koje se zove Kraljevstvo Božje – drugim riječima Božju ljubav, mir, slobodu, vječni život – uvidamo kako je to ono „jedno potrebno“ i važno. Kad to shvatimo, lakše će nam biti prodati, odreći se, pustiti nešto manje važno i potrebno.

U prosincu 1273. sveti Toma Akvinski imao je za vrijeme slavljenja svete mise tako snažno duhov-

no iskustvo da je svome tajniku Reginaldu nakon toga rekao kako ne će više pisati, jer je shvatio da je sve ono što je do tada napisao bila samo „hrpa slame“. Drugim riječima, ono što je napisao i do tada smatrao vrijednim zapravo je bezvrijedno u usporedbi s onim što je doživio u svetoj misi.

Stariji sin iz prisposode o Milosrdnom ostao je zarobljen ovozemaljskim blagom, jer nije upoznao oca, njegovu ljubav i slobodno srce. Bogati mladić (Mk 10,17-2) nije otkrio slobodu koju mu je Isus nudio pa se zato nije mogao odreći velikog imetka. Mnogi ljudi ne mogu „prodati“ što imaju, ne mogu se odlijepiti od stvari i kao robovi ostaju privezani za zemaljsko čitav život. Za malo nečega (prolaznoga) izgube nešto mnogo vrijednije (vječno). A Isus nas upozorava: „Ta što koristi čovjeku steći sav svijet, a životu svojem ugoditi?“ (Mk 8,36)

Neki prodaju sebe, svoje tijelo i dušu za propadljivo, za trenutni užitak. Prodaju brak, obitelj, brata, jer nisu otkrili neprolazno blago. Neki za njivu izgube brata. Što su dobili a što izgubili? Dobili su (kupili su) njivu, a izgubili (prodali) brata. No, što će im njiva, ako izgube brata?! Što će im sve ovoga svijeta, ako ne pričaju s bratom?! Ili ako nemaju dobre odnose u obitelji?! Što će im sva bogatstva ovoga svijeta, ako je sve to tako prolazno da pred smrt nema ama baš nikakvu vrijednost?!

Početak ožujka bio sam u Švicarskoj, u Zürichu, na poziv fratara koji vode Hrvatsku katoličku misiju u tom gradu da održim duhovnu obnovu za naše ljude. Švicarska je jedna od najbogatijih i najuređenijih država u Europi i svijetu. Zbilja su u organizaciji života dosegli vrlo visoku razinu i zaslužuju svaku pohvalu. Mnoge zemlje, pa i naša Bosna i Hercegovina, trebale bi učiti od Švicarske. No pitao sam se čemu sve to bogatstvo koje ljudi u toj zemlji imaju kad su izgubili ono najvažnije – vjeru!

Jadranske riječi s početka teksta podsjetile su me na sljedeću priču: Čovjek je u pustinji ostao bez hrane i vode. Jedva je hodao i gubio je nadu u spas. Odjednom je ugledao torbu i obradovao se pomislivši da je unutra voda i hrana. No kad ju je otvorio, uslijedilo je veliko razočaranje: „Ah samo zlat!“

Zbilja, istinita je misao: Kad milijuner umre, ljudi pitaju: „Koliko je ostavio?“ Odgovor je: „Sve.“

Zato nas naša draga majka Marija tolike godine budi iz sna i poučava: „Bog me šalje k vama iz ljubavi, da vam pomognem shvatiti da bez Njega nema budućnosti ni radosti, a iznad svega nema vječnog spasenja. Dječice, pozivam vas da ostavite grijeh i prihvatite molitvu u svako vrijeme da biste u molitvi spoznali smisao svoga života.“ (25. 4. 1997.)

Gospa nas opominje da nipošto ne zaboravimo ono jedino važno: „Ne zaboravite da ste ovdje na zemlji na putu prema vječnosti i da je vaš dom na nebesima. Zato, dječice, budite otvoreni Božjoj ljubavi i ostavite sebičnost i grijeh.“ (25. 7. 2000.)

A mi, poput onog bogatog mladića iz evanđelja, brinemo se isključivo za ovozemaljsko i zaboravljamo vječno: „Vi ste toliko slijepi i navezani na zemaljske stvari, i mislite na zemaljski život. Bog me je poslao da vas vodim prema vječnom životu.“ (25. 10. 2006.) Zaboravljamo što smo: „Ne zaboravite da ste putnici na putu prema vječnosti.“ (25. 11. 2006.)

Kristovo uskrsnuće usmjerava naš pogled prema blagu na nebu i otvara nam pogled za vrijednosti koje su uistinu važne, a među njima na prvom mjestu je vječni život. To je ono „jedno potrebno“ oko kojega se trebamo truditi i u što neizostavno trebamo ulagati svoje znanje i energiju.

Naravno, Bog nas je stvorio kao zemaljska bića koja imaju svoje materijalne potrebe za hranom, pićem, krovom nad glavom itd. Ne brinuti se oko toga bilo bi neodgovorno i nedopustivo. No, sva briga oko toga ne smije nas zvesti da zaboravimo ono jedino važno. Sve je ništa ako nam „nedostaje ono jedno“: svijest i briga oko vječnih vrijednosti koje na koncu jedine vrijede. Zato je dobro imati pred očima misao svete Terezeije Avilske: „Sve prolazi. Samo Bog ostaje.“

Tome nas uči i naša nebeska Majka: „Ne zaboravite da ste prolaznici na ovoj zemlji i da vam stvari mogu dati male radosti, a preko moga Sina vam je poklonjen život vječni.“ (25. 12. 2007.) „Dječice, budite svjesni da je vaš život kratak i prolazan. Zato, žudite za vječnošću i pripremajte vaša srca u molitvi.“ (25. 10. 2014.)

NEKI PRODAJU SEBE, SVOJE TIJELO I DUŠU ZA PROPADLJIVO, ZA TRENUTNI UŽITAK. PRODAJU BRAK, OBITELJ, BRATA, JER NISU OTKRILI NEPROLAZNO BLAGO. NEKI ZA NJIVU IZGUBE BRATA. ŠTO SU DOBILI A ŠTO IZGUBILI? DOBILI SU (KUPILI SU) NJIVU, A IZGUBILI (PRODALI) BRATA. NO, ŠTO ĆE IM NJIVA, AKO IZGUBE BRATA?! ŠTO ĆE IM SVE OVOGA SVIJETA, AKO NE PRIČAJU S BRATOM?! ILI AKO NEMAJU DOBRE ODNOSE U OBITELJI?! ŠTO ĆE IM SVA BOGATSTVA OVOGA SVIJETA, AKO JE SVE TO TAKO PROLAZNO DA PRED SMRT NEMA AMA BAŠ NIKAKVU VRIJEDNOST?!

Križevi prolaze, a Uskrs vječno ostaje

O uskrsnuću puno više razmišljam na Veliki petak nego na Uskrs. Tada uskrsnuće dublje trebam, jače doživljam, bolno i spasonosno iščekujem. Bez misli o uskrsnuću, Veliki petak bi bio nepodnošljiv i neizdržljiv. Proživljam bol Kristovu na križu jer i sam imam iskustvo boli. Ali iskustvo uskrsnuća nemam. Nemam iskustvo uskrsnuća, ali imam iskustvo nade. Uskrsne nade. I znam i vjerujem da je uskrsna nada jača od trpljenja. Ta je nada najjača kad je i trpljenje najjače. Zato uskrsnuće na Veliki petak dublje doživljam i spasonosnije iščekujem nego na sam dan Uskrsa.

FRA STANKO
MABIĆ

Iako je proljetno vrijeme, vrijeme oranja, sjetve i sadnje, kad se na svakom koraku čuje zvuk traktora i freza, ipak na Veliki petak sve utihne i umukne. Polja su prazna. Trgovine, zabavišta i kafići su zatvoreni. Mislim da neću pogriješiti ako kažem da je Veliki petak najtiši dan kroz godinu u Hercegovini. Tiha noć ni blizu nije tiha kao na Veliki petak. Tišina ispunjena uskrsnom nadom.

Tako mi je potrebna ta tišina i mir Velikog petka. Kao kad gledam neki film ili čitam knjigu s teškim i bolnim sadržajem od kojeg zanimam, a u isto vrijeme znam kako će na kraju film, odnosno knjiga, završiti sa sretnim ishodom. Teške i bolne scene filma tada puno lakše gledam i puno više razumijem bol nevinih ljudi. Sama pomisao da će Uskrs sigurno doći, svaki križ je lakše nositi. Kri-

ževi prolaze a Uskrs dolazi i vječno ostaje. *Samo kada se sa sigurnošću zna da će budućnost imati pozitivan ishod, onda se i sadašnji trenutak lakše živi.* (Benedikt XVI., Spe salvi).

Kad obnoć podignemo pogled prema zvijezdama, što vidimo? Vidimo li nebo ili samo beskrajno udaljeni svemir? Smijemo li reći da oni koji vide nebo, žive u uskrsnoj nadi, a oni koji vide samo beskrajni svemir, žive

u beznađu? Vide samo beskrajnu prazninu i čuju vječnu tišinu i to ih ispunja strahom. Strah dolazi kad nada nestane. U svome djetinjstvu nikada nisam čuo za riječ svemir, osim u školi. Uvijek se rabila riječ nebo.

Kad pokopavamo voljenu osobu i polažemo njezino tijelo u grob, vidimo li beskrajnu tamu i hladnoću mračnog groba ili ipak vidimo nebo iznad groba?

Kako bismo reagirali da saznamo da imamo još samo mjesec dana života? Bismo li kroz taj mjesec više molili, više činili dobra djela, više opraštali, trudili se sa svima biti u miru, posjetili nekoga koga smo odavno htjeli posjetiti, ali nismo imali vremena...? Bismo li bili tada puno bolji ljudi kad bismo saznali da imamo samo još mjesec dana života? Vrijeme prolazi, a mi starimo. Naši roditelji i dragi prijatelji odlaze s ovoga svijeta i mi ćemo uskoro za njima. Sat na zidu života otkucava. Budi li to otkucavanje u nama strah ili budi nadu? Živimo li strah ili živimo nadu? To je pitanje vjere koje nam Uskrs želi postaviti.

Kad te nešto jače zaboli, pomisliš li odmah da je sigurno neki neizlječivi tumor? Jesu li u tvojoj glavi tada misli straha ili misli nade utemeljene na potpunom povjerenju i predanju u Boga? Ne znamo što će biti s krajnjim ishodom bolesti niti znamo što će nam život sutra donijeti. Ali znamo da smo u rukama dobrog Boga i to je izvor naše nade, a nada uvijek rađa radošću i mirom. Strah i nada ne idu zajedno. Bit će ono što će biti i to nije toliko važno. Važno je samo da sam u rukama dobrog i milosrdnoga Boga.

Uvijek nas obuzima tjeskobna briga kad razmišljamo – hoćemo li uspjeti u životu, hoće li doći neka neizlječiva bolest ili nuklearni rat u svijetu? Međutim, kad svjesno predamo svoj život Isusu, tada nestaje tjeskobe. Ne trebamo se bojati neuspjeha i onoga što nas čeka kroz život i što ćemo sve morati u životu proživljavati. Bojmo se samo jednoga, hoćemo li sve to proživljavati i činiti u zajedništvu s Kristom. Dovoljno je da moja duša zna da je Bog uvijek prisutan u mom životu, da me bezuvjetno ljubi i da me nikada napustiti neće. To je izvor naše nade.

Nada spada u najljepše teme Biblije. Bez nade se ne može živjeti: *Ta u*

nadi smo spašeni! (Rim 8,24). Iz ovih Pavlovih riječi možemo jasno zaključiti da nam nema spasenja ako smo izgubili nadu. Našoj duši moramo dati razlog za življenje kao i razlog za smrt. Drugim riječima moramo joj dati nadu jer je nada hrana duše. Bez nade duša umire.

„Dok ima života, ima i nade“, kaže narodna izreka, a istina je i obratno: Sve dok ima nade, ima i života. Ljudi se trebaju nadati kako bi živjeli i trebaju Duha Svetoga kako bi se nadali.

Sveti Ivan od Križa kaže: „Od Boga dobivamo onoliko koliko se nadamo.“

Riječ „nada“ rabe i oni koji vjeruju i oni koji ne vjeruju u Boga. Ista riječ, ali različito značenje. Za one koji ne vjeruju, nada znači iščekivati nešto nevidljivo, ali bez ikakve sigurnosti da će se to dogoditi; student se nada da će na ispitu dobiti dobru ocjenu ili barem se nada da neće pasti. To je nada koja je samo ljudska i ona je nepouzdana i nesigurna. S druge strane, kršćanska nada je sigurna. To je njezina glavna osobina. Ono što kršćansku nadu čini drukčijom je to da se ona temelji na obećanju Božje riječi i stoga je apsolutno sigurna. „Nju imamo kao sidro duše, i pouzdano i čvrsto.“ (Heb 6,19) Mi se nadamo uskrsnuću i životu s Isusom u vječnosti ne zato što bismo željeli da tako bude, nego zato što je to Bog obećao. Ovo Božje obećanje možemo ostvariti i doživjeti samo zbog Kristove prolivene krvi.

Zamislite situaciju kako netko vama drag leži u bolnici teško bolestan. Smrt je neizbježna, oporavka nema. To ste saznali od liječnika i to je medicinska činjenica. Dolazite do osobe koju volite, držite je za ruku i kažete joj: „Bit ćeš dobro! Ti si jak, pobijedit ćeš bolest!“ Te riječi lijepo zvuče i pune su optimizma, ali se temelje na laži. Kršćanska nada se temelji na Božjoj riječi. Optimizam je dobar, ali ako počiva na neistini, može samo zavarati i zarobljavati, jer samo istina oslobađa. *U optimizmu obećavam ja, obećanje se temelji na mojoj riječi a u nadi obećava Bog i obećanje se temelji na Božjoj riječi.*

Dvojica učenika iz Emausa se vraćaju kući s dubokim osjećajem da su pripreveni: „A mi se nadamo da je on onaj koji ima otkupiti Izraela.“ (Lk 24,21) Njihova nada je umrla jer je bila politička i temeljila se na njihovim željama i očekivanjima, a ne

na Isusovoj riječi. Svjetovne nade se na kraju same urušavaju. Samo nada rođena na križu ostaje. Zato je križ prava terapija svake naše lažne nade.

Kršćanska nada se vidi po tome kako reagiramo kada imamo nevolje, bolesti i progonstva. Vidi li se tada kod nas nada u strpljivom podnošenju nevolja i progonstava. Ako nas bolest i nevolje čine malodušnima i očajnima to je zato što u našem srcu nema vjere, nade i ljubavi. Trpljenje i patnja mogu uničiti u naše srce, ali zlo ne može ako je u našem srcu Božja riječ: „A znamo da Bog sve pridonosi dobru onih koji ga ljube.“ (Rim 8,28) Naglasak je na sve. Nije važno što mi se događa, važno je hodim li s Bogom. Bog će svaku situaciju okrenuti na dobro.

Tjeskobna zabrinutost je grijeh jer nam ona govori kako ne vjerujemo Božjoj riječi. Stoga je zabrinutost licemjerstvo jer iskazuje vjeru u Boga te u isto vrijeme sumnja u njegovu vjernost.

Nada nije samo neki čin ili događaj u našem životu. Nada je stav srca. Pouzdano iščekivanje dobra na temelju Božjih obećanja. Što nam god nevolje života donesu, trebamo sve sagledati u svjetlu Božje Riječi. To nije jednostavno. U tome se trebamo vježbati. Božja riječ kaže: „Ta oružje našega vojevanja nije tjelesno, nego božanski snažno za rušenje utvrda ... i zarobljujemo (činimo robovima) svaki um (svaku misao) na pokornost Kristu.“ (2Kor 10, 4-5) Božja riječ nas poziva da podložimo svoje misli Kristu, što znači podložiti se poslušnosti Njegovoj riječi. Dužni smo promisliti o svakoj situaciji, osobi, problemu načinom kojim Biblija govori o njima. I moramo se u tomu vježbati jer to ne dolazi preko noći.

Možemo se moliti Bogu da nas izbavi od depresije, anksioznosti, zabrinutosti, tjeskobe, obeshrabrenja ... ali činjenica je da Bog ne će učiniti ono što mi sami možemo učiniti a ne činimo.

Papa Benedikt XVI. oslikava ulogu Marije kao figuru nade: „Prave su zvijezde u našem životu osobe koje su znale živjeti ispravno. One su svjetlo nade. Sigurno je Isus Krist svjetlo... Ali da bismo došli do njega, trebamo također neka nama bliža svjetla. A koja bi osoba mogla biti više za nas zvijezda nade od Marije, koja je svojim 'da' samomu Bogu otvorila vrata našega svijeta; ona koja je postala živi Kovčeg Saveza u kojem se Bog utjelovio.“

NADA SPADA U NAJLJEPŠE TEME BIBLIJE. BEZ NADE SE NE MOŽE ŽIVJETI. TA U NADI SMO SPAŠENI! (RIM 8,24). IZ OVIH PAVLOVIH RIJEČI MOŽEMO JASNO ZAKLJUČITI DA NAM NEMA SPASENJA AKO SMO IZGUBILI NADU. NAŠOJ DUŠI MORAMO DATI RAZLOG ZA ŽIVLJENJE KAO I RAZLOG ZA SMRT. DRUGIM RIJEČIMA MORAMO JOJ DATI NADU JER JE NADA HRANA DUŠE. BEZ NADE DUŠA UMIRE.

USKRS U NAŠIM MEĐUSOBNIM ODNOSIMA

MIRTA MILETIĆ

ČOVJEK DANAŠNJEG VREMENA ČESTO TRAZI PSIHOTERAPEUTSKU POMOĆ. Shvaća da postoji još nešto, osim tijela, što je potrebno promjene i „popravka“. Razumije da postoji „ono nevidljivo“ što i te kako utječe na naše živote i što nam može otežavati svakodnevni život. Teško se nosimo s izazovima koji se pred nas stavljaju i nemamo odgovore na teškoće i patnju. Puno je depresija i odustajanja od života. Puno je zamjeranja, zabrinutosti, nepraštanja i sebičnosti. A to ne donosi radost!

Paradoksalno je kako čovjek današnje ipak živi u boljim materijalnim uvjetima, a svedjedno upada u besmisao i depresiju. To je samo dokaz istine kako je čovjek trodimenzionalan. Sazdani smo od tijela, psihičke dimenzije, ali i duhovne dimenzije. Tek to troje usklađeno, zajedno čini jedan ljudski život. Materijalno kvalitativniji život ne znači nužno radost i ispunjenost. Nešto drugo nam donosi osjećaj smisla i ispunjenosti!

Svatko od nas stavljen je u odnose s drugim ljudima. Od odnosa živimo

i neprestano su prisutni u našim životima. Ne možemo pobjeći od odnosa. Život smo dobili u obitelji i naši su roditelji i te kako utjecali na nas. Ugradili su nam „postavke“ koje nosimo cijeli život. Utjecali su na naše stavove, načine ponašanja, načine rješavanja problema i načine komuniciranja. Stavljani smo u odnos s njima i on traje dok god živimo. Sazrijevajući, gradimo odnose s drugim ljudima. Otkrivamo vlastiti životni poziv i nužno ulazimo u nove odnose. Odnos prema supružni-

ku, djeci. Odnosi s drugim ljudima nam pomažu rasti i mijenjati se. Trebali bismo na njih gledati kao na dar. Priliku koja nam je poklonjena. No je li uvijek tako? Jesmo li zadovoljni svim osobama koje smo srećali kroz život? Jesu li nas svi odnosi ispunjavali? Ili smo od nekih ljudi doživljavali patnju, razočaranje, uvredu? Bježimo li od nekih odnosa?

Isus je došao popraviti naše odnose. Zna Gospodin koliko smo ranjeni na tom području i koliko toksični i krivi odnosi utječu na nas. Isus donosi novi pogled na odnose. To je pogled zdravlja. Želi nam zdrav odnos prema sebi i zdrav odnos prema drugim ljudima. Nezdravi odnosi posljedica su istočnog grijeha. Sebičnost, manipuliranje, ucjenjivanje osjećajima, obrambeni mehanizmi, optuživanja, osjećaj krivnje, strahovi, kontrola...

Evangelje je radosna vijest za naše odnose. To je tajna Nebeskog Kraljevstva o kojem Isus govori. Ono nije vidljivo, ali je jako prisutno u svakom pojedincu koji pristaje živjeti evangelje. Zar nije Isus javno djelujući tri godine zapravo liječio odnose? Davao ispravno tumačenje odnosa! Odnosa prema roditeljima, prijateljima, braći i sestrama. Isus nije ulagao u materiju Kraljevstva koje je naviještao, nego u nešto mnogo važnije. U ono što ostaje i što je uvijek aktualno u životima ljudi. Ono što je trajno, vječno. Kada je Petar problematizirao temu opraštanja u našim odnosima Isus mu daje jasan odgovor (Mt 18,21-35). Shvatio je Petar da opraštanje donosi duhovno zdravlje onom koji oprašta. Daje mu istinsku slobodu.

ŠTO NAM TO ZAPRAVO DONOSI ISTINSKU RADOST I SMISAO? ISPRAVNO ŽIVLJENJE NAŠIH ODNOSA. TO JE USKRS! NE NEKO IZVANJSKO SLAVLJE KOJE ČE NAM TEK POVRŠNO DONIJETI ZADOVOLJSTVO, NEGO ISTINSKO I TRAJNO OBRACENJE. PROMJENA NAŠIH ODNOSA. TO JE PRAVO ZNAČENJE USKRSA. LJUBAV. KONKRETNA LJUBAV. A LJUBAV JE SATKANA OD KONKRETNOG ODNOSA. ODNOSA PRE - MA NAŠIM BLIŽNJIMA, ODNOSA PREMA GOSPODINU. A IZVOR SVEGA JEST NJEGOV ODNOS PREMA NAMA

Majku Zebedejevih sinova, koja je tražila povlastice za svoju djecu, poučava kako u Kraljevstvu Nebeskom ne vrijede ljudska pravila, ne postoje „veze“. Otkrio joj je i njenu potrebu da kroz djecu živi neke svoje ambicije i želje. Djeca su jedinstvena, nisu vlasništvo roditelja i Bog s njima ima svoje planove. U susretu s mladićem kojeg zove među svoje učenike Isus nas uči zdravom odnosu prema roditeljima. Traži od nas da u jednom trenutku prerežemo pupčanu vrpču koja nam priječi odrastanje i preuzimanje odgovornosti. Ukazuje na zdrav stav prema onima koji su nam dali život. Oni nisu Bog. Kroz njih je samo došao naš život, a Bog je učinio da taj život bude.

Apostolima je dao lekciju o poniznosti u odnosima. Onaj tko želi biti najveći, neka posluži, služi. Veličina ljudska je u davanju, a ne u zgrtanju i ljubomornom čuvanju vlastitog života. Poniznost čuva odnose, oholost ruši sve odnose. Marta je shvatila kako služnje i prigovaranje ne mogu zajedno. Služenje bez ljubavi ne donosi mnogo ploda. Vidimo kako je Isus naš najbolji psihoterapeut. Vraćamo se sada na početak teksta. Što nam to zapravo donosi istinsku radost i smisao? Ispravno življenje naših odnosa. To je Uskrs! Ne neko izvanjsko slavlje koje će nam tek površno donijeti zadovoljstvo, nego istinsko i trajno obraćenje. Promjena naših odnosa. To je pravo značenje Uskrsa. Ljubav. Konkretna ljubav. A ljubav je satkana od konkretnog odnosa. Odnosa prema našim bližnjima, odnosa prema Gospodinu. A izvor svega jest njegov odnos prema nama. Svakome od nas. Beskrajna i bezuvjetna ljubav. Odnos prepun poštovanja, razumijevanja. Uskrsnite u svojim odnosima! Neka vam naš Gospodin donese novost u sve vaše odnose! A ponajviše u našem odnosu prema Njemu!

Knjigu u Gospinoj školi mogli bismo s dobrim razlozima nazvati udžbenikom međugorske duhovnosti. Autor je osobno prošao u školi Kraljice Mira tu školu, živeći Gospine poruke i učeći od onih koji su tu školu prošli prije njega, posebno od pok. fra Slavka Barbarića kojega često i citira.

Duboko sam uvjeren da će svaki dobronamjeren čitatelj koji u ruke uzme ovu knjigu doživjeti pravu opijenost Gospinom duhovnošću koja je plod njezine škole koje se ne treba bojati, već odvažno u nju stupiti. Knjiga je pisana jednostavno i praktično da doista može poslužiti kao udžbenik u toj školi, ali i kao primjerice vrlo prikladno gradivo za duhovne vježbe ili osobno duhovno štivo. U svakom slučaju ona predstavlja pravo osvježanje i obogaćenje literature koja se bavi međugorskom duhovnošću. (fra Ivan Dugandžić)

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

POVRATAK „STAROG NORMALNOG“ VRAĆA HODOČASNIKE U MEĐUGORJE

Međugorje je upravo na lanjsku obljetnicu i za Mladifest svijetu odaslalo poruku kako se duhovni život može živjeti usprkos kaotičnom i histeričnom ozračju, koje je sve zabranjivalo, odišući često kontradikcijom na čija pitanja odgovore nisu znali dati ni oni koji su donosili same mjere.

DARKO PAVIČIĆ

Providnost je, zacijelo, htjela da pred zaključenje ovoga uskršnjeg broja „Glasnika mira“ počnu padati sve epidemiološke i pandemijske brane, koje će umnogome definirati i zbivanja u Međugorje ove godine, koje je silno trpjelo zbog nedolazaka hodočasnika iz cijeloga svijeta te povremeno bilo sablasno praznih ulica i trgova, prostora ispred crkve i oko nje.

Pandemija je Međugorju nanijela jednaku štetu razmjerno onome što je učinila u cijelome svijetu, no dodatna šteta povremeno je bila povećavana odlukama nekih zemalja, koje kao da su dodatnim zahvatima htjele kazniti sve putnike tj. hodočasnike koji bi se vraćali iz BiH. Naprosto, samo zbog činjenice da dolaze iz BiH, a ne iz neke od zemalja Europske unije. Mjere u kombinaciji sa strahom učinile su svoje, pa je broj hodočasnika jako opao, no samo male „pukotine“ u vremenu (po-

put onih za lanjske 40. obljetnice i Mladifesta) ukazale su da je dovoljno svega nekoliko dana da Međugorje doslovce preko noći „eksplodira“ i da se u njega sliju rijeke hodočasnika sa svih strana svijeta i obnove stare slike.

Dogodit će se to i sada. I to još snažnije i prije. Već za ovoga Uskrsa. A onda i za 41. obljetnicu i za ovogodišnji Mladifest te nastaviti duboko u jesen. Baš kao što se i lanjska hodočasnička sezona na iznenađenje mnogih protegnula praktički sve do kasnih jesenjih dana.

Istodobno, dok je cijeli svijet grcao u pandemiji, gušeci narod u lockdownima, testovima i karantenama, Međugorje je živjelo u svojevrsnoj oazi mira i jednostavnosti. Krute epidemiološke mjere vrlo brzo su popustile pred pastoralnom razboritošću, pa se s pričesti na dlan prešlo na pričest na jezik, što je sablažnjavalo neke „facebook ratnike“, premda se s vremenom spoznalo da se virus

ne širi kapljicama, nego aerosolno, tj. zrakom poput dima. Malobrojnih hodočasnika koji su se uspjeli probiti do Međugorja uživali su, praktički, poseban status u odnosu na cijeli svijet. Uz pričest na usta, bio im je omogućen sakrament ispovijedi u uobičajenim okolnostima, tj. tek s plastičnom pregradom između penitenta i ispovjednika. Mjere su se poštivale, ali nikoga nisu gušile. Baš kao i u cijeloj BiH, koja nije podlegla histeriji i panici velikog dijela svijeta i nije svoje stanovnike svezala mjerama koje im nisu dale disati.

Međugorje je, dakle, kada se gleda i u tim pandemijskim okvirima bilo svojevrsno svjetlo svijeta, jer je svijetlilo sasvim drukčijim ozračjem. Hodočasnici željni dolazaka u Međugorje to su prepoznali i prošlog su ljeta brojnošću dolaska iznenadili vlasnike hotela i restorana, koje je pandemija svojski uzdrmala, pa su se tih dana krpili kako su znali i umjeli. No, Međugorje je upravo na lanjsku

obljetnicu i za Mladifest svijetu odaslalo poruku kako se duhovni život može živjeti usprkos kaotičnom i histeričnom ozračju, koje je sve zabranjivalo, odišući često kontradikcijom na čija pitanja odgovore nisu znali dati ni oni koji su donosili same mjere.

Sve to navješćuje da će se već za Uskrs ove godine Međugorje probuditi u svojoj snazi i biti na raspolaganju hodočascima sa svih strana svijeta. Epidemiološke brane ruše se polako sa svih strana i većini hodočasnika bit će omogućen jednostavan dolazak, tj. povratak u njihovu zemlju kao što je to bilo i prije. S time što, pogleda li se samo lanjsko ljeto, taj broj može biti višestruko veći, jer se potreba za duhovnošću, sakramentima i molitvom ustročila tijekom pandemije. U kojoj je Međugorje, zahvaljujući svojem posebnom poslanju u svijetu, ipak bilo oaza i mjesto utjehe. Čak i onima koji nisu mogli fizički hodočastiti te su sudjelovali online u liturgijskim slavljinama, zahvaljujući Radio Miru Međugorje i internetskim prijenosima. No, od ovoga Uskrsa bit će sve drukčije, jer se vraća „staro normalno“. Koje, budimo iskreni, u Međugorju nikada niti nije prestalo živjeti.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Svijet zaogrnut posvetom Bezgrješnom Srcu Marijinu

KREŠIMIR
MILETIĆ

TKO ZNA, MOŽDA I NIJE BILO BOLJE KULISE ZA OVOGODIŠNJU PROSLAVU USKRSA OD SITUACIJE U KOJOJ SE TRENUTNO NALAZI SVIJET.

Prijetnja nuklearnim ratom, razgoličena karta svijeta u kojoj se kao navodno najvažnije pitanje današnje civilizacije nameće raspodjela prirodnih resursa, među kojima ponajviše nafte i plina, možda na najbolji način otkriva trenutno stanje svijeta u kojem živimo. Opravdanja za pokretanje ratova sada se 'pronalaze' u navodnim nacionalnim interesima, kontroli strateških resursa. A cijenu svega toga, na vrlo direktan način, plaćamo upravo svi mi obični ljudi. Jer, u konačnici, sve sankcije koje su trenutno okrenute protiv Rusije, osjećamo upravo mi čiji računi i troškovi života rastu. No, materijalna dimenzija je tek jedna strana ove medalje.

Na duhovnom planu također svjedočimo živnoj borbi, koja je svoju izvanjsku manifestaciju doživjela i u javnoj posveti Rusije i Ukrajine Bezgrješnom Srcu Marijinu. Tekst molitve čina posvete čovječanstva, napose Rusije i Ukrajine, Bezgrješnom Srcu Marijinu papa Franjo je u zajedništvu s čitavom Crkvom izmolio na svetkovinu Navještenja Gospodinova, u petak 25. ožujka 2022. Moram priznati, dugo me već jedan tekst molitve nije toliko potresao kao tekst ove posvetne

molitve. U njega je stalo sve što trenutno osjećam i proživljavam. I više od toga. Moleći ove riječi, osjetio sam olakšanje. Konačno smo kleknuli i priznali. Priznali da sami ne možemo pronaći rješenje. Priznali da smo daleko od puta na koji nas Gospa poziva, na koji nas Isus poziva. Priznali da smo zaboravili najvažnije.

Međutim, mi smo izgubili put mira. **Zaboravili smo opomenu tragedija iz prošloga stoljeća, žrtvu milijuna poginulih u svjetskim ratovima. Zanimarili smo napore Zajednice država i izdajemo snove mira naroda i nade mladih. Razboljeli smo se pohlepom, zatvorili smo se u nacionalističke interese, uvenuli smo u ravnodušnosti i onesposobili se egoizmom. Htjeli smo radije zanemariti Boga, živjeti s našim lažima, njegovati agresivnost, zatrti živote i gomilati oružje, zaboravljajući da smo čuvari svoga bližnjeg te istog zajedničkog doma. Ratom smo razorili perivoj Zemlje, grijehom smo povrijedili srce našeg Oca koji nas želi kao braću i sestre. Postali smo ravnodušni prema svima i svemu, osim prema nama samima. I sa sramom govorimo: oprosti nam, Gospodine!** (Ulomak iz teksta čina posvete).

Ovaj čin posvetne molitve doživio sam kao svojevrsnu katarzu ovog naraštaja. Gledajući braću i sestre župljane kako glasno mole ove riječi, osjetio sam nadu. Zaista, po cijelome svijetu to maleno

stado kršćana, stajalo je pred Gospodinom i Presvetom Bogorodicom i zavapilo: 'Upomoć! Priznali smo da nam je potrebno to Majčino Srce, Prečisto Srce Marijino. Iz naših srca izviru različite nečistoće, nevjera, grijeh. A njezino je Srce Bezgrešno, potpuno čisto. I iz tog Srca i u tom Srcu Ukrajina, Rusija i cijeli svijet može doživjeti toliko potrebno preobraženje. *Povjeriti svijet bezgrešnom Srcu Majčinu znači: ponovno se vratiti podno križa njezina Sina. Još više, to znači povjeriti svijet samom probođenom Srcu Spasiteljevu te se tako približiti samom izvoru njegova otkupljenja. To je otkupljenje uvijek veće i obilnije nego ikoli čovjekov grijeh, štoviše nego i sam „grijeh svijeta“.* Snaga otkupljenja bezgranično je veća od svih mogućnosti zla što se nalaze u čovjeku i u svijetu. (papa Ivan Pavao II. u Fatimi, 13. svibnja 1982.)

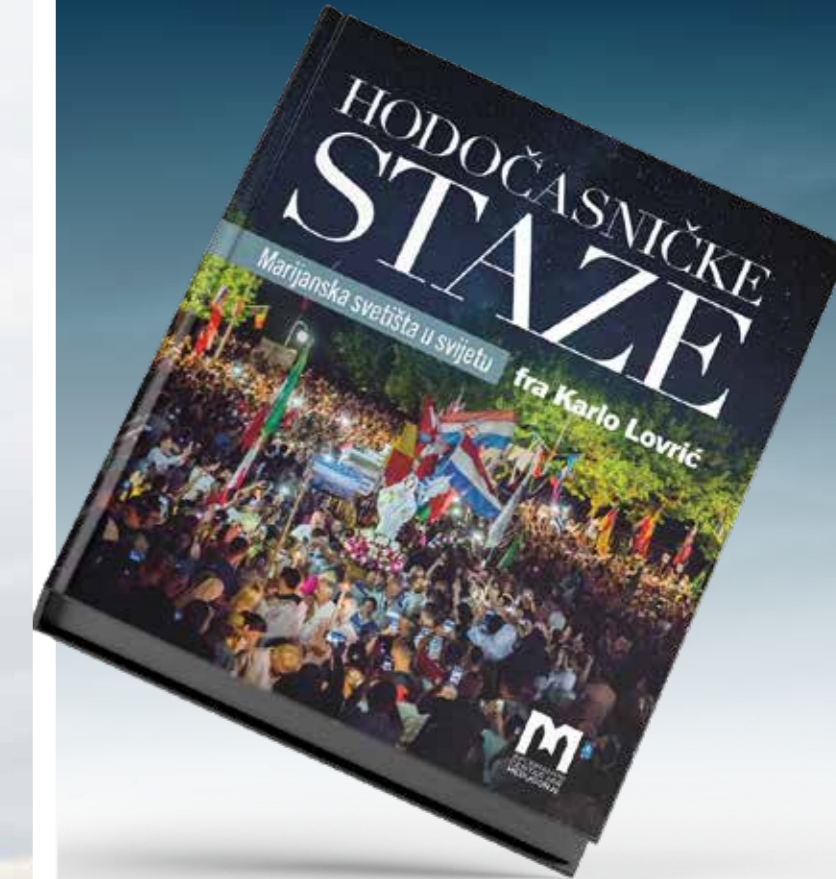
Razmišljajući o ovom činu posvete, lako bismo mogli pasti u napast da sebi lažno pripisujemo poziciju onih 'dobrih', 'svetih', koji – kao – mole za one 'loše', 'grješne'. Ne. Svi smo grješni i svi smo potrebni intervencije Boga u našim srcima i životima. Zato tekst čina posvete duboko rasijeca i prokazuje stanje naše duše, duha današnjeg vremena i današnjeg čovjeka. Unatoč svim 'alatima', 'opremi' i 'oružju' koju nam je Isus ostavio na raspolaganju po Crkvi i u Crkvi, svjedočimo velikom padu temeljnih vrijednosti u čitavom svijetu. Svijet otuđen od Boga prepušten je svojim strastima i zlim sklonostima. Zagledani

u strašne žrtve aktualnog rata, kako da ne primijetimo tolike žrtve pobačaja, nasilja, različitih sukoba, ovisnosti, pornografije, siromaštva... kao i moralno urušavanje kompletne 'zapadne' civilizacije?

Zato su sve ove ratne strahote i neizvjesnosti koje nas okružuju zapravo pomoć da se vratimo Izvoru našeg života. Gospodin nam dopušta ovakva iskušenja kako bismo uvijek iznova otkrili koliko nas ljubi, da bez njega zaista ne možemo ništa. Uvjeren sam kako će vrijeme koje slijedi na najljepši način razotkriti predivne plodove ovog čina. Jer zaista imamo nevjerovatan, neprocjenjiv dar u Bezgrješnom Srcu Marijinu. Naša Majka je živo prisutna i tu u Međugorju i upravo je došla uoči strašnog rata kojeg je ta ista generacija proživjela. I tada su gorjela srca, pokrenuta je duhovna obnova Crkve. Rijeke ljudi iz cijelog svijeta su počele pristizati u jedno maleno selo gdje su primali, otkrivali, susretali Isusa u sakramentima, u molitvi, klanjanju, postu, pokori, zajedništvu.

Kao što je rekao sv. Ivan Pavao II, valja nam se vratiti podno Isusova križa. I ovaj Uskrs doživjeti duboko u svome srcu kao neizbrisivi podsjetnik da Bog ima posljednju riječ i rješenje za sve nedaće i nevolje koje su zapljusnule svijet. Na nama je da otvorimo svoja srca i dopustimo Isusu da ga mijenja. Zato budimo radosni! Jer zaista, ništa nas ne može odvojiti od ljubavi Kristove! Sretan vam Uskrs!

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Gospina poruka za Mirjanin 57. rođendan

Rođendan vidjelice Mirjane Dragičević – Soldo već dugi niz godina je jedan od najiščekivanijih dana u godini za brojne međugorske hodočasnike. Podsjetimo kako je vidjelica Mirjana Dragičević Soldo imala svakodnevna ukazanja od 24. lipnja 1981. do 25. prosinca 1982. godine. Tog Božića, Gospa je Mirjani najavila da neće više imati redovitih (dnevnih) susreta s Njom, ali joj je ostavila dar, - da će je moći vidjeti za svoj rođendan 18. ožujka sve dok je živa.

Unatoč brojnim hodočasnima koji su upravo zbog ove prilike pristigli ovaj vikend u Međugorje, Gospino rođendansko ukazanje Mirjani bilo je u skrovitosti njezinog osobnog susreta s Marijom. Ukazanje je započelo u 13:34 h i trajalo do 13:40 h.

Na plavom križu za sve hodočasnike, vjernike i ljude dobre volje, u 12 sati je organizirana MOLITVA ZA MIR i ZA SVE ONE KOJI NISU UPOZNALI LJUBAV BOŽJU, kao molitvena priprava za trenutak Gospina blagoslova na kraju ukazanja i iščekivanja Gospine poruke koja glasi: „Draga djeco!

Majčinskom ljubavlju vas pozivam da puni snage, vjere i pouzdanja gledate prema mome Sinu. Njemu otvarajte svoja srca i ne bojte se. Jer moj Sin je Svjetlo svijeta i u Njemu je mir i nada. Zato vas iznova, iznova pozivam da molite za onu moju djecu koja nisu upoznala ljubav moga Sina; da moj Sin svojom svjetlošću ljubavi i nade obasja i njihova srca, a vas, djeco moja, da osnaži i dadne mir i nadu. S vama sam. Hvala vam.”

(Gospa je sve blagoslovila.)

U Međugorju održan 12. iberoamerički kongres

U Međugorju je u petak 11. ožujka 2022. u žutoj dvorani sv. Ivana Pavla II. započeo XII. iberoamerički kongres u organizaciji Fondacije „Centro Međugorje“. To je kongres za sve hodočasnike španjolskog govornog područja, a ove godine je okupio 170 sudionika iz slijedećih zemalja: Španjolske, Čilea, Kosta Rike, Kolumbije, Brazila, Bolivije, Paragvaja, Perua, Urugvaja, Gvatemale, Argentine, El Salvadora, Meksika, Nikaragve i Paname. Svečano otvorenje je u 9.30 sati. Mimohodom zastava i pozdravnim govorima fra Marinka Šakote, Vedrala Vidovića, L. Miguela Onieve i Oriola Vivesa.

Kongres je trajao do nedjelje 13. ožujka. Tema XII. Ibero-

američkog kongresa bila je *‘Ovo je moje vrijeme’*, a to su riječi preuzete iz jedne od poruka Kraljice mira.

Prvi ovakav kongres održan je 2011. godine u Međugorju i od tada se organiziraju jednom godišnje u različitim zemljama Latinske Amerike. Zbog pandemije, prošle godine je održan virtualno u suradnji s Informativnim centrom Mir Međugorje.

Kongresi su svojevrsne radionice na kojima se organizatori hodočašća, voditelji Centara mira i voditelji molitvenih skupina, iz različitih zemalja španjolskog govornog područja, sastaju kako bi zajedno molili, rasli u zajedništvu i tako bolje širili evanđelje kroz poruke

Kraljice mira, planirali budućnost, postavljali dugoročne ciljeve, razmjenjivali ideje, te radili zajedno.

Fondacija „Centro Međugorje“ ispružena je ruka Informativnog centra Mir Međugorje, čiji je cilj očuvati čistoću poruke Kraljice mira i širiti vjerodostojne informacije iz Međugorja cijelom svijetu.

Na kongresu su, među ostalima, sudjelovali apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje mons. Aldo Cavalli, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko, župnik fra Marinko Šakota, fra Danko Perutina i svjedoci međugorskih događanja.

Brojni strani hodočasnici u Međugorju proslavili svetkovinu sv. Josipa

Na svetkovinu svetog Josipa, 19. ožujka, svete mise u župnoj crkvi slavljene su u 8, 11 i 18 sati. Svetu misu u 11,00 sati predslavio je međugorski župnik fra Marinko Šakota. Osim župljana i vjernika iz okolnih mjesta, Međugorje je ove subote bilo ispunjeno i brojnim stranim hodočasnima, pa su se opet mogle vidjeti veće grupe hodočasnika ili pojedinaca kako hodaju cestama i puteljima kroz polje. A bilo je lijepo i konačno vidjeti velike autobuse kako stoje parkirani ispred pripadajućih pansiona.

Ured informacija bilježi prisutnost hodočasnika iz Francuske, Brazila, Poljske, Amerike, Slovačke, Češke, Italije, Slovenije, Meksika, Kolumbije, Albanije i veliki broj hodočasnika iz susjedne Hrvatske.

Statistike za ožujak 2022.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 50 000
Broj svećenika koncelebriranih: 1357 (43 dnevno)

88 godina od blagoslova križa na Križevcu

U srijedu, 16. ožujka 2022., navršilo se 88 godina od završetka izgradnje križa na Križevcu i slavlja prve Euharistije na brdu koje je u posljednjim desetljećima postalo glasovito u cijelom svijetu.

Ideju tadašnjeg župnika fra Bernardina Smoljana o izgradnji križa na brdu Šipovac (nazvanog tako po brojnim divljim šipcima koji na njemu rastu), u spomen na 1900. obljetnicu muke i smrti Isusove (33.-1933.) župljani su radosno prihvatili. Uz neviđen trud i novčane priloge križ je podignut 1934. godine. Od odluke da se križ gradi (21. siječnja 1934.) do dovršetka njegove izgradnje protekla su samo 52 dana. A gradio se od 12. veljače do 10. ožujka 1934. godine.

U sjećanju dvaju krakova križa „uzidane su svete moći“ koje je župnik „dobio ad hoc iz Rima“. Nakon toga župnik je zamolio biskupa Mišića da mu dopusti jednoga radnog dana blagosloviti križ, što je biskup rado učinio. Križ je blagoslovljen u petak 16. ožujka 1934. godine, a župnik je zapisao kako se „vijest o podignuću spomenika proširila brzo po svoj župi i svi su nestrpljivo očekivali skori početak izvođenja toga narodnoga zavjeta i zaključka“.

„Svaki poziv s oltara nailazio je na odziv, i svi su se natjecali tko će više doprinijeti za tu stvar. Doprinosi su pritekali a pojedine su kuće dale potrebitu radnu snagu te je posao mimo očekivanja napredovao. (...) Na 16. ožujka u 9 sati pošla je iz crkve impozantna povorka, u kojoj uzeše učešća Trećari pod zastavom bratovštine

Imena Isusova s barjakom, školska djeca, svećenstvo i brojni narod. Uz neprekidno zvonjenje crkvenih zvona, pucanje mužara, moljenje sv. Krunice te pjevanje litanija i Gospina plača pomicala se je dugo procesija prema brdu čiji se vrh već crnio od mnoštva, koji je motrio pridolaženje procesije na brdo. (...) U 10 sati počeli su sveti obredi. Održao sam prigodni govor narodu, pročitao pisma preuz. biskupa i druge prispjele pozdrave i čestitke. Nakon toga sam obavio svečani blagoslov sv. Križa i uz burno odobravanje naroda promijenio ime Šipovac u Križevac. Poslije blagoslova odslužio svečanu svetu Misu i izrekao propovijed studenački župnik o. Grgo Vasilj”, napisao je župnik u svom izvješću, a 1988. godine, nakon Velike Gospe, započela je temeljita obnova križa na Križevcu. Uređena je betonska podloga, obnovljen križ i prostor oko njega.

Križevac je već ranije obogaćen Križnim putem, koji je izradio talijanski umjetnik Carmelo Puzzolo. On je svom studiju izradio petnaest postaja Križnoga puta, a neki talijanski industrijalci financirali su odlijevanje u bronci. Postaje su u Međugorje stigle u jesen 1987. godine, ali su vlasti tek pred Uskrs u ožujku 1988. godine dopustile njihovo postavljanje uz brdo. U tome su pomagali župljani.

„To je doista pravo umjetničko obogaćenje puta prema Križevcu i pravi motiv za još predanije moljenje i pobožnost prema Isusu Patniku.

Obogaćenje sadržaja u Međugorju. Lijep dar ovoj župi, a ujedno i hodočasnima”, stoji na stranicama Kronike župe Međugorje.

Danas je Križevac neizostavna postaja mnogih međugorskih hodočasnika iz cijelog svijeta, a svakoga petka popodne župljani i hodočasnici uz Križevac obavljaju i redovitu pobožnost Križnoga puta. Svaki kamen do vrha Križevca izlizan je i tako živo svjedoči molitvama, zahvalama, zavjetima... milijuna hodočasnika koji su se popeli na ovo brdo iznad Međugorja.

Sveta misa na Križevcu tradicionalno se slavi svake godine prve nedjelje nakon blagdana Male Gospe (8. rujna) kada se u Međugorju proslavlja blagdan Uzvišenja svetog Križa.

Udruga Holydate na hodočašću u Međugorju

Protoklogmjeseca, u Međugorju je bilo više većih grupa hodočasnika iz cijele Hrvatske. Među njima je bila i grupa od stotinjak hodočasnika koje je organizirala udruga Holydate!

Holydate je mobilna aplikacija za druženje i upoznavanje katolika svih dobnih skupina koji žele susresti budućeg bračnog druga sličnih životnih svjetonazora s kojim će zasnovati obitelj i živjeti u skladu s naukom Katoličke Crkve.

Aplikacija će biti potpuno besplatna za sve i trenutno je u fazi razvoja. Sadržavat će dvije osnovne funkcije: prvo je dating/upoznavanje i drugo je druženje kroz organizirane događaje kao što su: hodočašća, duhovne obnove, sportski događaji, planinarenja, izleti, humanitarne akcije, ljetovanja i zabave. Na taj način će se vjernici uživo družiti, a s druge strane putem aplikacije će moći stvoriti prve kontakte.

Cilj ovog projekta je pomoć vjernicima samcima koji žele sklopiti kršćanski brak da to i ostvare, te im omogućiti da lakše upoznaju svog bračnog partnera i zasnuju obitelj.

Grupa Holydate na Facebooku ima već skoro 3 tisuće članova, pa iako je projekt relativno nov, već ima divnih plodova.

Njihovo najnovije hodočašće u Međugorje bilo je od 18. – 20. ožujka 2022. I baš u Međugorju, na svetkovinu sv. Josipa došle su i prve zaruke između članova grupe: Kristijana i Ivane.

Hodočasnici su stigli sa 2 autobusa, a kao duhovna pratnja bio im je mladi svećenik dominikanac Ivan Dominik Iličić na službi u Rijeci. O samom hodočašću je kazao: „Mogu posvjedočiti da su nastala divna nova prijateljstva i poznanstva preko ovog projekta, a da li će nakon ovog hodočašća doći i do novih parova vidjet ćemo. Preporučam ovaj projekt u vaše molitve i recite o njemu onima koji bi htjeli zasnovati brak, a nisu još upoznali prikladnu osobu.“

Tajnik za odnose s državama Svete Stolice nadbiskup Paul Richard Gallagher posjetio Međugorje

Tajnik za odnose s državama pri Državnom tajništvu Svete Stolice nadbiskup Paul Richard Gallagher, nakon biskupijskih sjedišta u BiH, posjetio je jutros i Međugorje.

On je stigao u pratnji mons. Petra Palića, biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanjskog, vikara hercegovačkih biskupija don Nikole Menala, mons. Janusza Stanisława Błachowiaka iz Državnog tajništva Svete Stolice mons. Amauryja Medine Blanca, otpravnika poslova u Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu.

U Međugorju su ih dočekali apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli,

provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko i međugorski župnik fra Marinko Šakota.

Tajnik za odnose s državama Svete Stolice nadbiskup Gallagher zadržao se s provincijalom fra Miljenkom Štekom u srdačnom razgovoru, a potom su obišli međugorsku crkvu sv. Jakova i druga mjesta molitve u blizini župne crkve.

Nadbiskup Gallagher u Bosni i Hercegovini boravio je četiri dana, mise je slavio u sarajevskoj, banjalučkoj i mostarskoj katedrali te se susreo s državnim vlastima i crkvenim velikodostojnicima, a njegov posjet BiH završen je u Međugorju.

Obavijest medijima i zainteresiranoj javnosti

Župa sv. Jakova apostola Međugorje i Informativni Centar Mir Međugorje obavještavaju medije i zainteresiranu javnost da je na svim molitvenim prostorima župe zabranjeno audiovizualno snimanje i fotografiranje u dnevno-političke svrhe ili bilo koje druge svrhe koje su nespojive sa duhovnom svrhom. Informativni Centar Mir Međugorje je nositelj ekskluzivnog prava na snimanje audiovizualnih djela i fotografija na svim molitvenim prostorima župe, zbog čega je za audiovizualno snimanje i fotografiranje u duhovne svrhe neophodno prethodno pribaviti odobrenje Informativnog Centra Mir Međugorje, Gospin trg 1, Međugorje, e-mail: mir@medjugorje.hr.

Nadbiskup Luigi Bonazzi u Međugorju: Sudjelujmo i mi u borbi za mir

4. travnja Mons. Luigi Bonazzi, apostolski nuncij u Albaniji predslavio je večeras svetu misu u Međugorju. Koncelebrirali su apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje nadbiskup Aldo Cavalli, nadbiskup metropolit nadbiskupije Tirana-Drač u Albaniji mons. Arjan Dodaj i još šestorica svećenika.

Na početku je nadbiskup Bonazzi kazao kako mu je zadovoljstvo prvi put slaviti svetu euharistiju ovdje u Međugorju. Pozdravljajući vjernike i koncelebrante naglasio je i kako je prijatelj s nadbiskupom Cavallijem te da dolaze iz istog mjesta.

„U ponedjeljku smo petog korizmeneog tjedna. Približavamo se Uskrsu i znamo da je prvi dar uskrslog Isusa mir. Imamo potrebu da nam Kraljica mira podari mir. U zajedništvu s cijelom crkvom molimo za dar vjere i mira“, kazao je mons. Bonazzi uvodeći u misno slavlje. Mons. Bonazzi u svojoj homiliji osvrnuo se na čitanje

iz Knjige proroka Danijela koji „nam govori o ženi koja je uhvaćena – o Suzani. Optužili su je za nešto od čega se ne može obraniti i koja je njezina reakcija?“, upitao se nadbiskup Bonazzi.

„Ne traži ljudski način kako bi se izvukla iz te poteškoće, podiže oči i obraća se Gospodinu, govoreći mu: 'Ti znaš da sam nevinna, pomози mi'. Ovo je kršćanski stav kada u naš život uđe iznenadna poteškoća koju ne možemo riješiti. Kršćanski stav, iznad svega, je pogledati prema gore, prema nebu, prema Bogu. Staviti svoje pouzdanje u Gospodina i vidjeti što nam On želi reći“, kazao je nadbiskup Bonazzi, osvrnuvši se i na rat u Ukrajini naglašavajući kako smo svi pogođeni tom velikom tragedijom te da svi patimo zbog tog rata.

„I Rusi pate zbog toga, jer zlo čini zlo posebno onome tko ga čini. Jedan glas koji ide prema nebu i govori 'Gospodine, pomози nam', mislim

da je to posebno glas pape Franje, koji od samoga početka snažno progovara da se zaustavi ovaj rat, ali ne obraća se samo političarima. Obraća se prvenstveno Gospodinu i moli nas da i mi to činimo. Milost i dar mira je toliko veći od svega onoga što žele političari. I mi se ujedinitimo, kao Suzana, s papom Franjom i molimo Ga da nam pomogne. I ovo vrijeme koje nas priprema za svetkovinu Uskrsa neka nam pomogne da svi tražimo dar mira. Nastojmo i mi sudjelovati u ovoj borbi koja je borba za mir“, riječi su kojima je svoju homiliju zaključio nadbiskup Bonazzi.

Nadbiskup metropolit nadbiskupije Tirana-Drač Arjan Dodaj: Kraljica Mira već 40 godina govori s Bogom za narod i s narodom za Boga

„Zahvalimo Gospodinu koji nas okuplja zajedno u ovom blagoslovljenom mjestu, kao djeca Božja, kao djeca Kraljice mira. Prije deset dana Papa je posvetio Bezgrješnom Srcu Kraljice Mira čovječanstvo, Rusiju i Ukrajinu. I evo najvećeg poziva na početku ovog slavlja. To je poziv koji nam upućuje Gospa u svojim prvim porukama ovdje u Međugorju – mir, mir, mir. Mir između Boga i ljudi, mir među ljudima.“

Stoga zahvaljujem Gospodinu što mogu prvi put ovdje predslaviti misno slavlje. Hvala na pozivu mons. Aldi Cavalliju, čuvaru ovog svetog mjesta. Zahvaljujem mu i pozdravljam ga. Pozdravljam i kolegu s mog hodočašća

mons. Luigija Bonazzija, apostolskog nuncija u Albaniji. Zahvalimo stoga Gospi, srcem zahvalnim, uvjereni da će Kraljica mira uslišiti naše molitve. I mi uputimo Njezinom Bezgrješnom Srcu da predstavi Isusu naše boli, naše jade i naš otpor ljubavi i sve naše grijeh“, kazao je mons. Arjan Dodaj, nadbiskup metropolit nadbiskupije Tirana-Drač u Albaniji uvodeći u svetu Misu. U međugorskoj crkvi sv. Jakova koncelebrirali su mu nadbiskupi Bonazzi i Cavalli te još deset svećenika. U svojoj homiliji osvrnuo se na čitanje iz Knjige Brojeva (Br 21, 4-9) u kojem je Gospodin poslao na svoj narod ljute zmije, ali je naglasio da „Gospodin ne napušta svoga naroda“. Govorio je i o Mojsiju koji je kroz 40 godina vodio izabrani narod.

„Tako i Kraljica Mira koja se pojavila prije 40 godina, govori s Bogom za narod. I govori s narodom za Boga, kako bi ljute zmije našega vremena vidjele znak, ali taj znak vodi prema jednom višem znaku, znaku

koji ne prolazi. Bog govori Mojsiju: 'Napravi otrovnicu i stavi je na stup: tko god bude ujedeno, ostat će na životu ako je pogleda'. Bog je providio lijek za narod, koji je bio otrovan. Bog će providjeti lijek za narod koji je otrovan u svakom vremenu. Bog će nam ostaviti čak i jedan opipljiv znak toga lijeka protiv otrova, što je bila zmija“, aludirajući na Kristov Križ, kazao je nadbiskup Dodaj u svojoj homiliji, pozvavši nas da Isusu povjerimo sve ujede onih zmija ljutica koji su živi u našem umu, u našem sjećanju, u našem srcu, našoj duši...

„I s ovog milosnog mjesta vratimo se sposobni održati pogled koji nam Marija ovdje vraća prema Isusu. Vratimo se svojim domovima s ovim zadatkom: ovdje sam naučio vidjeti znak. Vidio sam Isusa Marijinim očima, jer su moje oči bile nečiste. Moj um je bio ranjen. Moje srce je bilo otežano, ali s Marijom sam skočio prema Bogu“, zaključio je mons. Arjan Dodaj.

Razgovor s fra Danijelom Marijom Klimekom (I.)

Istinski sam se zaljubio u Međugorje i Gospu prije nego što sam kročio u Međugorje

Fra Danijel Marija Klimek, Amerikanac je poljskog podrijetla koji je odvažno doktorirao na temi Međugorja u vrijeme kada još nisu bila službeno odobrena hodočašća. Svoju je disertaciju objavio u obliku knjige za koju je primio prestižnu nagradu za izvrsnost Franjevačkog sveučilišta u Steubenvilleu. U svibnju mu izlazi nova knjiga o marijanskoj duhovnosti, a s istraživanjima i pisanjem o Međugorju koje mu je promijenilo život ne misli prestati. Može se reći da je jedan od onih koji su najizbravnije iskusili plodove Međugorja kroz obraćenje, jer i prije no što je ovdje hodočastio, preko jedne knjige o Međugorju osjetio je snažan poziv na ređenje i neumoran rad na svojoj duhovnosti koji podrazumijeva i predanu posvećenost Gospi, o čemu osjeća dužnost svjedočiti.

■ **Fra Danijele Marija, hvala Vam što ste izdvojili vrijeme u svome pretrpanom rasporedu tijekom hodočašća sa studentima ovdje u Međugorju za ovaj razgovor. Možete li nam se predstaviti?**

Kao prvo, velika mi je čast biti ovdje. Vi i ja se poznajemo već nekoliko godina. Ja sam fra Danijel Marija. Profesor sam na Franjevačkom sveučilištu u Steubenvilleu. Trenutno predajem na sveučilišnom studiju u inozemstvu, i to mariologiju, kršćansku duhovnost, franjevačke studije i dr. Doktorsku disertaciju napisao sam na temu znanstvenog istraživanja o međugorskim vidiocima jer je Međugorje odigralo veliku ulogu u mome duhovnom životu. Inače, ja sam poljski Amerikanac rođen u Chicagu. Oba su mi roditelja iz Poljske, a i ja sam nekoliko godina živio u Krakowu da bismo se na koncu vratili u Chicago, gdje sam odrastao. Veći dio života pohađao sam školu na Sveučilištu DePaul u Chicagu. Magistrirao sam na Yaleovom Teološkom fakultetu, a doktorirao na temu o Međugorju na Katoličkom sveučilištu Amerike. Bio sam mlak katolik, ali tijekom studija doživio sam trenutak dubokog iskustva obraćenja, i to čitajući knjigu o Međugorju. Dakle, puno dugujem Gospinoj prisutnosti i ukazanja su uistinu duboko utjecala na moj duhovni život.

■ **Kako je Vaša obitelj reagirala kada ste im rekli da osjećate poziv na svećenstvo?**

SABRINA ČOVIĆ RADOJIČIĆ

JEDNO OD MOJIH PRVIH VELIKIH NADAHNUĆA ZA FRANJEVAČKI ŽIVOT POVEZANO JE S MEĐUGORSKIM OBRAĆENJEM. KAD SAM PRVI PUT ČITAO O MEĐUGORJU, DUBOKO SU ME NADAHNULI FRA JOZO ZOVKO I FRA SLAVKO BARBARIĆ. O TOME GOVORI SAMA ČINJENICA KOLIKO SU UČINILI ZA GOSPINA UKAZANJA, ZA OVDAŠNJE ZAJEDNICE USRED PATNJE, USRED TOLIKO TOGA ŠTO SU MORALI PODNIJETI.

To je dobro pitanje. Moja je majka jedna od onih žena za koju, s njezine točke gledišta, nema većeg poziva od svećeničkog. Rekla mi je nešto što nikada ne ću zaboraviti: *To što ćeš postati svećenik bit će najveća radost mog života!* Bila je dirnuta do suza. Dakle, to je bila divna reakcija. Moj je otac u to vrijeme bio manje religiozan, tako da bih njegovu reakciju opisao kao ravnodušnost koja me podržala. Drugim riječima, to je vrsta podrške u kojoj će osoba reći sve ono što vas čini sretnim. Ali s ponosom mogu reći da je nakon ulaska u vjerski život postao ozbiljniji vjernik i vratio se sakramentu ispovijedi i euharistiji nakon što su bili odsutni iz njegova života 37 godina. Dakle, nakon što je shvatio da ulazim u svećenički poziv,

oblila ga je velika milost koja je izrasla iz kulture do potvrdnog odgovora na obraćenje, jer je počeo čitati više o vjerskim temama, o životima svetaca, gledati dokumentarne filmove, primjerice o svetoj Faustini i drugima. A kada je papa Franjo proglasio godinu milosrđa, konačno se osjećao spremnim vratiti se ispovijedi.

■ **Da, ali vi Poljaci ste vrlo posebna nacija. Toliko je svetaca iz Poljske. Zašto je to tako?**

Znate, to je zemlja koja je ispunjena krvlju ljudi u povorkama. Toliko je patnje bilo u Poljskoj. Ponekad kažu da, ako želite razumjeti poljsku povijest 20. stoljeća, s jedne se strane trebate osvrnuti na Sovjetski Savez, a s druge na nacističku Njemačku.

I toliko je onih koji su dali svoje živote za Krista, toliko onih koji su bili svjedoci koje treba slijediti kao što su, primjerice neki moji uzori u svećenstvu, ljudi poput sv. Maksimilijana Kolbea ili bl. oca Jerzyja Popiełuszka koji je bio iznimni mladi kapelan pokreta „Solidarnost“, a koji je ubijen zato što je podržavao pokret, što je bio kapelan i što je to javno govorio u svojim propovijedima. I naravno, tu je veliki papa Ivan Pavao II. Mogu jasno osjetiti da smo pretrpjeli puno patnje. Ali usred te patnje, ono što je prihvaćeno bila je duhovnost raspete Ljubavi. Ljudi koji su voljni prigrliti križ i hodati uz Krista i Žalosnu Majku, veliku Gospinu sliku koja kadi njihovu borbu, postajući tako simbolom Poljske i nade, pa čak i nacionalnim simbolom protiv političkog progona. Mislim da upravo zbog toga ponekad ljudi kažu da je u poljskoj krvi biti katolik. To je dio onoga što jesi. To je dio tvog identiteta. Silno mi je drago što je to jedna od rijetkih zemalja u kojoj je taj identitet ostao snažan. Ponekad se brinem za mlađe naraštaje, ali još uvijek je tu toliko mnogo svetih ljudi, toliko velikih svjedoka, a vjerujem da to dolazi s križem.

■ **Postali ste franjevac. Zašto ste izabrali upravo taj red? S obzirom na Vašu naobrazbu i potencijal, mogli ste postati primjerice dominikanac?**

Nisam siguran kako bih se osjećao kad bih toliko proučavao Tomu Akvinskog. Bilo bi tu pokore za mene, ali svakako bi bilo zanimljivo. Jedno od mojih prvih velikih nadahnuća za franjevački život povezano je s međugorskim obraćenjem. Kad sam prvi put čitao o Međugorju, duboko su me nadahnuli fra Jozo Zovko i fra Slavko Barbarić. O tome govori sama činjenica koliko su učinili za Gospina ukazanja, za ovdašnje zajednice usred patnje, usred toliko toga što su morali podnijeti. Drugo nadahnuće odnosilo se na susret s franjevcima na Katoličkom sveučilištu u Americi. Mi smo zajednica u kojoj mnogi članovi prakticiraju neku vrstu katoličke karizmatične duhovnosti, iscjeljenja, molitve i prorečke službe. Dakle, bio sam otvoren i toj dubljoj nadnaravnoj duhovnosti preko koje sam shvatio da su Božja čuda stvarna. Iscjeljenja su stvarna. To je Crkva Djela apostolskih. To je

Crkva koja postoji i danas, samo trebamo biti otvoreni prema Duhu Svetom. Dakle, i ta karizmatična dimenzija pojedinih članova naše franjevačke zajednice odigrala je značajnu ulogu.

■ **Bila sam zadivljena kada sam počela čitati o životu i djelu Maksimilijana Kolbea u njegovoj potpunosti predanosti Bezgrješnom začecu i daru života. On je i Vaš istinski heroj i uzor?**

Da, jako ga volim. On je vjerojatno moj omiljeni franjevac. Zvao se Rajmund prije nego što je uzeo naše vjersko ime. A onda mu je mama rekla: *Rajmunde, što će biti s tobom?* Čitao sam kako se intenzivno molio. Na kraju je doživio viđenje Gospe koja je u ruci držala dvije krune, crvenu i bijelu. Upitala ga je: *Koju želiš? Jedna predstavlja čistoću, a druga mučeništvo.* Odgovorio je: *Obje!* I volim misliti da je upravo to djetinje mistično iskustvo s Majkom Božjom u njegovu srcu stvorilo tako intenzivnu ljubav i prisnost prema Gospi. A ona mu je dala snagu da učini ono što je bio u stanju. Jer, ako razmislite o tome, bio je svećenik, profesor, doktor znanosti, novinar, misijski radijski novinar, prosvjednik. Sve je to mogao ostvariti jer je imao dušu koja je bila rasplamsana dubokom ljubavlju prema Majci Mariji, zbog čega se zapitam zašto se često susrećemo s crkvenim skandalima i korupcijom i s toliko toga što može obeshabriti narod. U tim se trenutcima moramo vratiti na čista mjesta na kojima smo susreli Gospu i svece, na kojima smo

otkrili ljepotu i shvatili da postoji čista dubina duhovnog identiteta na koju smo pozvani. Mislim da je Maksimilijan Kolbe živio životom u kojem se uvijek vraćao na taj susret iz djetinjstva, čisto mjesto gdje je bila Sveta Majka koja mu se predstavila, na njezin poziv i one dvije krune. Njegov odgovor bio je samo divan primjer života potpuno posvećena Njoj koji može utjecati na toliko drugih ljudi. I razmišljam o njegovoj velikoj žrtvi u Auschwitzu i shvaćam da ta žrtva nije bila samo spašavanje života jednog čovjeka zbog njegova očinstva. Priča se proširila po logorima i nadahnula nadom druge ljude. A onda se proširila i izvan logora dopirući do toliko ljudi diljem svijeta. Čak i oni koji nisu katolici ili kršćani mogu reći da je to primjer Kristove žrtve. To je istinsko herojstvo vrlina. Dakle, osjećam da život predan Gospi dovodi do takve hrabrosti, krjeposti i požrtvornosti da postaje iskra koja će zapaliti svijet, čak i za druge duše kojima je Isus potreban.

■ **Mnogo je Poljaka koji diljem svijeta rade kao misionari, kao i pokojni monsinjor Hoser. On je bio veliki dar za Međugorje, a proveo je dugo godina u Ruandi, i bilo je tako lijepo slušati ga koliko voli taj kontinent i koliko se i sam osjeća Afrikancem. Jeste li ikada razmišljali da postanete palotinač?**

Ja sam vrlo otvoren za Božju volju, ali osobno nikad nisam osjećao veliki poziv za misije. No trenutno živim u Austriji, u inozemstvu, i osjećam se ispunjeno. Podučavam naše studente, vodim ih na hodočašća i u nekom aspektu postoji misionarska komponenta u svemu tome. No otvoren sam, jer osjećam da imamo svoja ograničenja i nesigurnosti čak i kada smo osvijestili svoj poziv. Možda postoje aspekti moje osobnosti zbog kojih bih pomislio da ne bih bio savršen misionar. Tada osjećam svoje siromaštvo, odnosno i kroz to siromaštvo Gospodin može potaknuti na najveće uspone i učiniti čuda. Neki od onih koji zapravo misle da imaju nadzor nad svime i vrlo su samouvjereni mogu doživjeti suprotan učinak i upasti u siromaštvo i ranjivost koju On želi kako bi učinio čuda s njihovim životima. Stoga sam potpuno otvoren za sve.

■ Pisali ste mi i počeli smo razmjenjivati poruke, da bismo se konačno uživo upoznali koncem 2016. u prekrasnoj bazilici Bezgrješnog začeca u Washingtonu, D.C. Ali prije toga, netko mi je poslao Vaš doktorat u Wordu, koji me oduševio! I nemate pojma koliko sam Vas u mislima blagoslivljala zbog toga što ste smogli hrabrosti prihvatiti temu o Međugorju. Kada ste doktorirali?

Knjiga je objavljena 2018., a mislim da sam doktorat izložio 2016.

■ Međugorje još uvijek nije bilo priznato kao mjesto hodočašća. Sve je bilo teže i trebalo se odvažiti na odabir takve teme. Kako su Vaši profesori i drugi studenti reagirali?

Da, bilo je zanimljivo, jer kao što vjerojatno dobro znate, u mnogim katoličkim krugovima Međugorje je još uvijek tema koja izaziva reakcije poput bacanja bombe za stolom kada spomenete tu riječ. Izaziva dakle vrlo raznolike reakcije. Srećom, imao sam profesora koji je bio benediktinski redovnik, a koji je također studirao psihologiju i zanimao ga je aspekt psiholoških i neuroznanstvenih proučavanja koja se koriste za testiranje iskustava vidjelaca. No susreo sam se i s drugim profesorima i studentima u zajednici koji, kad bi čuli da pišem o Međugorju, nisu bili previše oduševljeni. Bilo je podrugljivih komentara u stilu: Što tako pametan čovjek radi pišući o Međugorju? Ali meni je bilo fascinantno jer je uistinu došlo iz srca. Moja ljubav prema Isusu i Mariji potječe iz Međugorja i shvatio sam da, ako ću sljedećih nekoliko

Moja ljubav prema Isusu i Mariji potječe iz Međugorja i shvatio sam da, ako ću sljedećih nekoliko godina života provesti pišući doktorsku disertaciju, koja je iscrpan i dubinski rad, moram je posvetiti temi koja je uistinu u mojem srcu.

godina života provesti pišući doktorsku disertaciju, koja je iscrpan i dubinski rad, moram je posvetiti temi koja je uistinu u mojem srcu. To mi je puno značilo u teškim trenucima tijekom procesa disertacije, kada u jednom času doživite treći živčani slom i upitate se: Što ja radim sa svojim životom? Tada se morate vratiti svojem zašto je to *Nasha Gospa*. Vodile su me njezine poruke, djela, obraćenje koje sam iskusio kroz ukazanja i ljubav koju gajim prema njoj.

■ Koliko ste puta bili u Međugorju prije no što ste se odlučili za disertaciju o Međugorju?

Samo jedanput. Zanimljivo je da je zapravo čitanje knjige Waynea Weiblea *Međugorje: poruka* bilo prvo što me povelu prema snažnom unutarnjem obraćenju, življenju sakramenata, postu na kruhu i vodi i svakodnevnoj molitvi krunice. Istinski sam se zaljubio u Međugorje i Gospu prije nego što sam kročio u Međugorje.

■ Nevjerojatno je vidjeti koliko je srca dotaknula knjiga Waynea Weiblea, njegovo svjedočanstvo o vlastitom obraćenju i osobnim poteškoćama. I uvijek je velika radost sresti ljude koji kažu: Netko mi je dao knjigu Waynea Weiblea i to je bilo to! Jeste li ga ikada upoznali?

Nikad ga nisam osobno upoznao. Ali kad je preminuo, bio sam nadahnut da na svojoj web-stranici napišem mali nekrolog njemu u zahvalnost. Napisao sam: *Hvala ti, Wayne, što si mi promijenio život*, spomenuvši koliko mi je značila njegova knjiga i na koliko je ljudi utjecala. Sjećam se da sam jednom razgovarao s prevoditeljicom

vidjelice Jelene. Kada sam s njom podijelio kako mi je njegova knjiga promijenila život, rekla mi je: *Da, to je knjiga koju ja zovem knjigom obraćenja*. Toliko je ljudi doživjelo obraćenje zbog tog djela, tako da zaista vjerujem da je poziv da napiše tu knjigu zapravo bio poziv s Neba jer se čini da su je napisale dvije osobe: Wayne i Duh Sveti. Posebno je pomazan je na toj knjizi. Ljudski životi primaju preobrazbu i povratak u Crkvu, natrag u sakramente.

■ Zapravo, ta knjiga ne stari i još uvijek je snažna. Sjećam se da su jednom pitali Waynea koje mu je omiljeno mjesto u Međugorju. Mislili su naravno na jedno ili drugo brdo i tome slično. Razmišljao je neko vrijeme, da bi odgovorio: **Moje omiljeno mjesto u Međugorju je jedan restoran. Svi su se nasmijali. Ali u stvari, to je bio dubok odgovor, zato što je to bilo mjesto gdje je mogao upoznati ljude na neslužben način. Dakle, nakon što ste dovršili ovo nevjerovatno djelo o Međugorju i medicinskom proučavanju koje je ovdje rađeno, osjećate li se pozvanim nastaviti pisati o Međugorju?**

Da, osjećam se pozvanim nastaviti pisati o Međugorju, ali možda u drugom žanru. Primjećujem da je ova specifična knjiga doprla do mnogih profesora i intelektualaca, možda malo ograničene akademske publike. No osjećam da me Gospodin također blagoslovio u dijelovima gdje je to snažna priča o svjedočanstvu obraćenja. Postoji dio mene koji želi nastaviti pisati o Međugorju u obliku duhovnih memoara i autobiografije kao što je Vaša, Sabrina, jer osjećam da je to žanr koji posebno dira duše i srca. Razmišljam u sebi o onom retku iz XII. poglavlja Knjige Otkrivenja gdje piše kako su veliki sveci i mučenici uspjeli pobijediti đavla krvlju Jaganjca i riječima svojeg svjedočanstva. Dakle, osjećam da je svjedočanstvo duhovno oružje koje sam uspio podijeliti sa studentima i određenom publikom u razgovorima i prezentacijama, ali je i duhovno oružje koje bih želio još više unijeti u pisanje. Stoga vjerujem da ću s Međugorjem nastaviti tim putem.

(Nastavak u sljedećem broju)

Prevela i priredila:
Davorka Jurčević-Čerkez

27. MEĐUNARODNA DUHOVNA OBNOVA ZA ORGANIZATORE HODOČAŠĆA, VODITELJE CENTARA MIRA I MEĐUGORSKIH MOLITVENIH I KARITATIVNIH SKUPINA

PRESRETNI SMO ŠTO MOŽEMO OPET DOTAKNUTI MEĐUGORSKO TLO

Nakon dvogodišnje stanke uzrokovane pandemijom u Međugorju je ponovno započeo ciklus međunarodnih duhovnih obnova. Prva po redu kao i svake godine do sada bila je Međunarodna duhovna obnova za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje koja se održala od utorka 14. pa sve do petka 18. ožujka 2022.

Bila je ovo i prva duhovna obnova

na kojoj je sudjelovao novi apostolski vizitator za župu Međugorje, mons. Aldo Cavalli koji je prvoga dana susreta pozdravio sve sudionike te pojasnio smisao ovog susreta: „Zbog čega su ove stotine ljudi došle u Međugorje? Kako bi mogle pratiti one tisuće ljudi koje s njima dolaze. Dakle, ove osobe koje su ovdje, a to su organizatori i pratitelji hodočašća, to su osobe koje su pripremljene, educirane i prikladne za njihovo poslanje: pratiti ljude i bolje im pomoći živjeti duhovnost koju pronalaze u Međugorju. Ova duhovna obnova ima za cilj da se oni duhovno obnove i pripreme kako bi bolje radili s drugima. Jako mi je drago i sretan sam što su vodiči shvatili koliko je važna njihova osobna priprema

kako bi mogli bolje voditi druge Gospodinu.“

VELIKA RADOST SVIH SUDIONIKA ZBOG PONOVOG SUSRETA

Na iznenađenje organizatora, zbog trenutne „postcovid“ situacije i trenutne ratne situacije u Ukrajini, na ovu međunarodnu duhovnu obnovu ipak je uspjelo doći čak oko 300-tinjak sudionika iz 40 zemalja svijeta: Perua, Bolivije, Gvatemala, Hondurasa, Meksika, Nikaragve, Venezuele, Španjolske, Brazila, Carucaa, Argentine, Kolumbije, Kostarike, Čilea, Salvadora, Paname, Paragvaja, Bonairea, Malte, Rumunjske, SAD-a, Irske, Engleske, Kanade, Italije, Poljske, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Njemačke, Švicarske, Austrije, Litve, Ukrajine, Koreje, Belgije, Francuske, Mađarske, Slovačke i Rusije.

Zajednički osjećaj svih prisutnih bila je neizmerna radost što mogu opet biti u Međugorju – dotaknuti sveto međugorsko tlo i vidjeti poznata domaća i strana lica svojih dugogodišnjih prijatelja i poznanika iz duhovne obitelji Kraljice Mira.

Koordinatorica seminara bila je Marija Dugandžić i sama je ostala iznenađena odgovorom i reakcijama

sudionika. O tome je rekla: „Baš se raduju kao djeca što su opet u stvarnosti ovdje. Unatoč tome što su bili povezani s Međugorjem preko večernjeg molitvenog programa koji ide on-line i preko drugih suvremenih sredstava komunikacije, ništa ne može zamijeniti stvarno iskustvo pravog susreta. Nemojmo zaboraviti kako Međugorje živi evo već 4 desetljeća i kako je ostavilo duboke stvarne tragove u ljudima, tragove koji nadilaze sve ove virtualne kanale. Ti stvarni tragovi milosti su tako duboki i onima koji su ih iskusili i ponijeli u svoje domove i žive ih tamo u svojim sredinama, ništa ne može zamijeniti stvarnost ovog za njih svetog i posebnog mjesta. To obraćenje koje su oni doživjeli, taj početak novog života koji oni nastavljaju u svojim domovima i spoznaja kako sad nakon dugo

vremena mogu opet ponovo ovdje doći, na mjesto gdje se ta promjena dogodila – čini da njihova radost bude beskrajna.“

TEMA I PROGRAM SUSRETA

Tema susreta je bila „Učite od mene i naći ćete mir“ (Mt 11, 28-30), a predavači su bili fra Marinko Šakota – glavni koordinator seminarara te fra Ljubo Kurtović i fra Danko Perutina. U svojim katehezama uglavnom su se osvrnuli na temu samog seminarara koja se tiče učenja te su sudionicima pokušali prenijeti Gospinu pedagogiju, njezine metode podučavanja u molitvi, smisao poruka i cijele Gospine škole.

Program duhovne obnove osim svakodnevnih kateheza, svako je jutro započinjao molitvom i klanjanjem. U sklopu programa bio je i susret sudionika sa župnikom,

razmjena iskustava, molitvene točke na Križevcu i Brdu ukazanja te svakodnevno sudjelovanje na večernjem molitvenom programu u župi. Sudionici su također imali priliku čuti svjedočanstva Ivanke Ivanković Elez, Marije Pavlović Lunetti, p. Inocencia Llamas i bračnog para Elene i Rafaela Rivas.

Kao i svake godine sudionici seminarara mogli su poslušati izvještaj ravnatelja Informativnog centra Mir Međugorje, Vedrana Vidovića, koji im je predstavio rad i novosti Informativnog centra Mir Međugorje.

Po starom dobrom običaju na ovoj duhovnoj obnovi, prema svojim mogućnostima, sudjelovali su i vodiči koji djeluju u Udruzi Društva vodiča u župi Međugorje. Bila je ovo prilika i za njih obnoviti svoja znanja u materiji iz Gospine škole, ali i nadasve svjedočiti u osobnim kontaktima ostalim sudionicima seminarara svoju stručnost i potrebu uzimanja lokalnih vodiča pri organiziranju svojih hodočašća.

Duhovna obnova je završila u petak svetom misom koju je predslavio mons. Alo Cavalli. U svojoj se propovijedi osvrnuo na osobnu odgovornost svakog pojedinca da se odluči za dobro ili zlo u svom životu: „U sebi imamo uvijek sklonost za dobro i za zlo, i moramo uvijek činiti da sklonost za dobro raste, a sklonost za zlo polako brisati dok potpuno ne nestane. Gospodin mi je dao darove i ja moram odgovoriti, tako rastem. U suprotnom padam i ne postajem dobar, nego postajem licemjer“, zaključio je nadbiskup Cavalli, zazvavši na kraju pomoć „Gospodina da uvijek uspijemo odgovoriti tako na svu milost koju nam je darovao“.

Priredila: Paula Tomić

Dojmovi sudionika

■ **MARIO ELISEI I GIOVANNA MORICONE, ITALIJA:** Mario Elisei i Giovanna Moricone dolaze iz Italije. Upoznali su se na jednom hodočašću u Međugorju, tako da vjeruju kako ih je zbližilo upravo iskustvo Gospine ljubavi. „Kao što je Gospa prije puno godina na nebu ispisala natpis MIR, MIR, MIR tako i ja želim reći HVALA, HVALA, HVALA na ovom predivnom seminaru i svima onima koji su ga organizirali i u njemu sudjelovali. A posebna zahvala svim župljanima koji nas uvijek ugošćuju s tako puno ljubavi. Želimo sa ovog seminarara ponijeti našim kućama svu radost koju osjećamo u srcu i svjedočiti drugima da smo preko Marije upoznali Isusovu ljubav i strpljivost!“ – poručio je Mario te nadodao kako je vrlo zahvalan jer su imali priliku susresti i novog apostolskog vizitatora za župu Međugorje, mons. Alda koji ih je pozdravio te bio vrlo ljubazan i pristupačan!

I njegova supruga Giovanna vrlo je zahvalna što je mogla sudjelovati na duhovnoj obnovi. Ona je također i vrlo zahvalna samom Međugorju i Kraljici Mira koja je baš na ovome mjestu ujedinila njihove životne putove. „Ovdje je naše srce!“ – kaže Giovanna te nadodaje kako svaki put kad dođu u Međugorje kažu kako su stigli kući. Međugorje im je jako nedostajalo kada dvije godine kada zbog epidemioloških razloga nisu mogli dolaziti. Sada na ovom seminaru osjećaju veliku radost zbog mogućnosti ponovnog susreta sa svim poznatim licima ljudi iz organizacije seminarara, župnika fra Marinka, fra Ljube i fra Danka s kojima su surađivali u prošlosti. Ova duhovna obnova im je obogaćenje i u njihovu bračnom životu jer počinju otkrivati svoje supružničko poslanje.

■ **OTTMAR TOVAR, ŠPANJOLSKA:** Ottmar Tovar dolazi iz Španjolske. Ovo je njegov peti dolazak u Međugorje, ali prvo sudjelovanje na duhovnoj obnovi ovog tipa koji organizira župa. O svojim dojmovima je kazao: „Ovo je za mene bio pravi blagoslov i obogaćenje. Predavanja su bila vrlo jasna, edukativna i prosvjetljujuća i uistinu su mi pomogla bolje upoznati Gospu i njezinu pedagogiju. Iskreno preporučam svima ovaj program jer puno pomaže u dubljem shvaćanju Gospine škole! Molitveni program je također bio ispunjavajući. Ovo mi nije bilo prvo penjanje na Križevac, ali mi je bilo jedno novo iskustvo moliti sa ljudima iz različitih krajeva svijeta, različitih naroda i jezika. Bili smo baš kao Isusova crkva u malom, tako različiti, a opet u hodu prema istom cilju: križu, mjestu na kojem nam je Isus pokazao svu svoju otkupiteljsku ljubav!“

■ **PABLO PEDRETTI, ARGENTINA:** Pablo Pedretti dolazi iz Argentine. Ova duhovna obnova mu se jako svidjela. Molitveni trenutci duhovne obnove su u njemu obnovili poziv na snažniju molitvu i post, a iz predavanja je puno toga naučio. O tome kaže: „Predavanja su bila vrlo bogata i uistinu su dotakla moje srce. Bila su i vrlo zanimljiva jer su predavači osim teorije u njima iznosili i primjere iz vlastitog života te različite anegdote, tako da smo se mogli i zamisliti i razveseliti slušajući njihove riječi. Zahvalan sam Gospi koja me pozvala sudjelovati na ovoj duhovnoj obnovi i Bogu koji mi je poklonio ovo vrijeme. Sretan sam što je Gospa kraljica mog srca! Nadam se da ću pri povratku kući i ja moći druge ljude zapaliti ljubavlju prema Gospi te služiti Bogu onako kako ga je Gospa služila.“

■ **RAFAELA PERIŠIN, KAŠTELA, HRVATSKA:** Rafaela dolazi iz Kaštela i inače radi kao turistički vodič, većinom s turistima iz Engleske, Njemačke i Amerike. Više je orijentirana na turističke rute iako je odradila par hodočašća, ali bi se u budućnosti željela više posvetiti upravo organizaciji hodočašća.

Međugorje vrlo dobro poznaje, još iz djetinjeg doba kada je sa svojom župom hodočastila Kraljici Mira. I kao odrasla osjetila je potrebu dolaziti stalno jer je za nju Međugorje jedno posebno mjesto, mjesto susreta, mjesto na koje iz različitih pravaca svijeta dolaze ljudi sa istom nakanom: moliti za mir, za ljubav, za ono što nam je stvarno neophodno u životu. „Najviše volim Podbrdo – taj mir koji se tamo može osjetiti je neizreciv i neopisiv!“ – zaključila je Rafaela.

MIR NAMA!

Na Zemlju se zbog ugroze svjetskoga mira navlači težak i neproziran plašt beznađa, satkan od sve gušćih niti nesigurnosti, tjeskobe i straha. Postojeći rizik od nuklearne katastrofe, pomiješan s nizom aktualnih ili prijetećih globalnih kriza, kod mnogih izaziva strepnju da smo došli do samoga ruba, do mogućega kraja naše civilizacije.

IVICA ŠARAC

Panika obuzima i one inače smirenije duhove. Uskomešali su se razni teoretičari, analitičari, filozofi, *opinion makeri* slijeva i zdesna. U sveopćoj pomutnji, pomami i ponudi mišljenja, prijedloga i prognoza, upada u oči to kako teoretičari s one lijeve, medijski eksponiranije intelektualne scene, koja se inače voli proglašavati progresivnom, nemaju za alternativu ništa modernije ni svježije ponuditi od onoga što je u povijesti već viđeno i što se pokazalo katastrofalno lošim – revoluciju (B. Buden). Neki od njih se slažu s „dijagnozom“ pape Franje da je u određenom smislu Treći svjetski rat već započeo. I ljevičari dakle prognoziraju da je propast vrlo vjerojatan ishod krize naše civilizacije, a kao nekakvu trunčicu nade za njezin spas nude samo to – revoluciju. Ovako primjerice aktualnu krizu promišlja poznati slovenski neomarkistički filozof: „Civiliziranje našega svijeta zahtijevat će radikalne društvene promjene – zapravo revoluciju. Ali nema nade da će tu revoluciju pokrenuti novi rat. Daleko vjerojatniji ishod je kraj civilizacije kakvu poznajemo, sa preživjelima (ako ih bude) organiziranim u male autoritarne skupine. Ne treba gajiti

iluzije: u nekom bazičnom smislu, Treći svjetski rat je već počeo, iako se još uvijek vodi uglavnom preko posrednika.“ (S. Žižek). Izgleda da nespitano verbalno žongliranje u kriznim situacijama ne vodi pretjerano računa o pažljivijem odabiru riječi i o mogućim dometima izrečenoga, pa se događa, eto, da se ateistički intelektualci i vjerski autoriteti posluže istim misaonim sklopovima i u javnost plasiraju podudarne teze (o već započetom Trećem svjetskom ratu) koje, zbog činjenice da ih izgovaraju autoriteti s javnim ugledom, nemalo pridonose zbunjivanju javnosti. Na tvrdnje da smo u određenom (bazičnom) smislu već u Trećem svjetskom ratu, nekako nam se intuitivno nameće vapaj: ne dao nam dragi Bog iskusiti razliku između njihova govora o njemu i stvarnoga početka jednoga takvog rata! Strah, naravno, nije bezrazložan i opravdano se danas malo koja riječ izgovara s toliko poštovanja i čežnje kao riječ mir, a to ponajviše zbog činjenice što je tehničkim razvojem moć samouništenja svijeta u međuvremenu dosegla takve razmjere da toga postaje svjestan svaki prosječno informiran stanovnik Zemlje. Zbog nagomilanih mogućnosti autodestrukcije čovjeka i čovječanstva,

mir je postao tako krhak da ga i neki nesmotren potez moćnika na bilo kojoj strani može nepovratno razoriti. Ovaj je naraštaj tek nedavno aktivirao alarme za opasnost i stoga se naša osjetljivost i pojačana zainteresiranost za pitanje mira može činiti kao ekskluzivno obilježje naše epohe. No, čežnja za mirom pojavljuje se kao trajan impuls kroz sve etape ljudske povijesti, jer je ona u bitnome bila i ostala obilježena nepetostima, nemirima i sukobima, pa nam se sljedeće rečenice nimalo ne čine zastarjelima: „Dobro mira je toliko da u sferi zemaljskog i prolaznog nema ničega o čemu bi se radije slušalo, ničega prema čemu se ne bi strastveno žudjelo, i konačno, ništa boljega što bi bilo moguće pronaći.“ Ovo su davno zapisane riječi Aurelija Augustina (354.-430.), kojima je ovaj velikan kršćanske teološke misli započeo svoja promišljanja o miru u svom velebnom djelu „O državi Božjoj“ (*De civitate Dei*). Pitanje mira je zauzimalo istaknuto mjesto u promišljanjima najvećih mislilaca, a postulat svjetskoga mira motivirao ih je na traženje optimalnih načina za njegovu realizaciju. Još je 1713. francuski svećenik i pisac, Charles Irenee Castel de Saint-Pierre (1658.-1743.) sastavio nešto kao plan za postizanje svjetskog mira, a glasoviti njemački filozof Immanuel Kant (1724.-1804.) bavio se prikladnim političkim mjerama i preduvjetima za opći mir, što je 1795. objavio u spisu „O vječnom miru“ (*Zum ewigen Frieden*). Na jednom od prvih međunarodnih kongresa za mir, u Parizu 1849., francuski književnik Victor Hugo (1802.-1885.) samouvjeren je najavio epohu mira: „Jednom će doći dan kada će nam iz ruku ispasti oružje. (...) Doći će dan kad će metke

i granate zamijeniti pravda i izborno pravo. (...) Doći će dan kada će se topovi pokazivati samo u muzejima, onako kako se danas u njima pokazuju sprave za mučenje. Doći će dan kada ćemo se svi čuditi da je tako nešto uopće i bilo moguće.“ Taj dan još nije došao. Otkako postoji, čovječanstvo sanja i čezne za mirom, a srlja u ratove. Najveći je problem ipak to što je izgubilo povjerenje u Onoga koji će donijeti vječni mir, o kojemu govori starozavjetni prorok: „On će biti sudac narodima, mnogim će suditi plemenima, koji će mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove. Ne će više narod dizat' mača protiv naroda nit' se više učit' ratovanju.“ (Iz 2,4).

U tekstu pod naslovom „Od hladnog rata do vrućeg mira“, spomenuti filozof s pravom tvrdi kako apstraktni pozivi na mir ne donose rješenja. Postavlja se pitanje kako mi, kao kršćanski vjernici, doživljavamo trenutačno stanje globalnog beznađa i jesmo li u stanju ponuditi kvalitetniju alternativu? Naravno da nismo izuzeti i da proživljavamo iste nevolje kao i ostali, da smo jednako tako zbunjeni, ustrašeni i u dvojabama, ali kao vjernici ne bismo smjeli padati u beznađe, u očaj, kako je već apostol Pavao precizno opisao tu poziciju kršćanina u nemirnom svijetu: „dvoumimo, ali ne zdvajamo“ (2 Kor 4,8). Mir je za kršćanina onkraj ovozemaljskoga iskustva, to je „mir Božji koji je iznad svakog razuma“ (Fil 4,7), nadilazi svako ljudsko shvaćanje i tumačenje. Taj mir nije površna i plitka aktivistička parola, niti rezultat manipulativnih političkih pregovora. Protiv jeftinih „mirovnih“ demagogija i demagoga već je u svom svijetu grmio staro-

zavjetni prorok: „I olako liječe ranu naroda moga, vičući: 'Mir! Mir!' Ali mira nema.“ (Jer 6,14). Ne, to nije mir, jer među ljudima nema uspostave mira bez vječnoga Posrednika, bez Boga, Utjelovljeni Bog, Krist – „on je mir naš“ (Ef 2,14). On je Posrednik koji žrtvom na Križu izmiruje Zemlju i Nebo. Prve riječi Uskrsloga koji se pojavio u prostoriji među učenicima bile su: „Mir vama!“ (Iv 20,19). Njegova oporuka glasi: „Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem“. (Iv 14,27). No, taj mir, kako u nastavku svoje oporuke izričito naglašava, Krist ne daje svojim vjernima onako kao što ga svijet daje. Mir je dar, Božji milosni dar. Taj se mir ne može iznuditi prijetnjama niti postići ljudskim pregovaračkim sposobnostima, niti bilo kakvim aktivizmom. Može ga se „samo“ moliti i izmoliti kao dar.

Ljudsku povijest kao kozmičku dramu između čovjeka i Boga vjerojatno je najpregnantnije izrazio upravo Aurelije Augustin, koji je svu tu dinamiku čovjekova doumljivanja i traganja za uzrocima nemira u sebi i oko sebe sazeo u briljantnu misao: Bog nas je za sebe stvorio i nemirno je srce naše dok ne pronade mir u Njemu.

Prve riječi Uskrsloga koji se pojavio u prostoriji među učenicima bile su: „Mir vama!“ (Iv 20,19). Njegova oporuka glasi: „Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem“. (Iv 14,27) No, taj mir, kako u nastavku svoje oporuke izričito naglašava, Krist ne daje svojim vjernima onako kao što ga svijet daje. Mir je dar, Božji milosni dar. Taj se mir ne može iznuditi prijetnjama niti postići ljudskim pregovaračkim sposobnostima, niti bilo kakvim aktivizmom. Može ga se „samo“ moliti i izmoliti kao dar.

Otkako postoji, čovječanstvo sanja i čezne za mirom, a srlja u ratove.

Najveći je problem ipak to što je izgubilo povjerenje u Onoga koji će donijeti vječni mir, o kojemu govori starozavjetni prorok: „On će biti sudac narodima, mnogim će suditi plemenima, koji će mačeve prekovati u plugove, a koplja u srpove. Ne će više narod dizat' mača protiv naroda nit' se više učit' rato - vanju.“ (Iz 2,4).

Mir nije opcija, nego apsolutni cilj

DAVORKA JURČEVIĆ-ČERKEZ

U rujnu 2018. na *Noći svjedoka* u organizaciji udruge *Maranatha* u suradnji s papinskom zakladom *Pomoć Crkvi u nevolji* imali smo priliku upoznati srdačnog i skromnog svećenika koji je aktivno sudjelovao na svim misnim slavljinama, prožeta duhovnošću, prepuna razumijevanja i topline. Ništa neobično, reklo bi se, i ne bi bilo da svećenik nije došao ravno iz Moskve gdje obavlja dužnost generalnog vikara svoje katoličke nadbiskupije. Tada smo zbog njegovih obveza odgodili ovaj razgovor za *Glasnik mira*, ali nisam mogla ni slutiti da se ne će

ostvariti u nekim „boljim“ nego gorim, odnosno najgorim okolnostima. Oca Kirilla, poznata po pružanju pomoći ovisnicima i zalaganju za ekumenizam, dočekali smo na sarajevskom aerodromu gdje se istog trena oduševio vremenom, iako se radilo o neugodnoj sparini, jer je Moskva, kako je govorio, mjesecima pokrivena snijegom. Zaključio je da može razumjeti do 20 % hrvatskoga i objasnio nam zašto Rusi više vole Tolstoja od Dostojevskog. Tada je prvi put u životu posjetio i Međugorje koje ga je prije svega dirnulo mirom kojim zrači. Bio je iznimno ugodan sugovornik u kratkim stankama na

putovanju kroz četiri grada i ozbiljan svjedok koji je u svojem izlaganju sugestivno i slikovito svjedočio o problemima katolika u Rusiji, o čemu smo možda počeli razmišljati, ako uopće, tek ovih dana kada je fokus pozornosti svjetske javnosti usmjeren na užasna ratna zbivanja u Ukrajini. Najgore su doba kršćani proživjeli za vrijeme komunističke vladavine kada su brojke njihovih stradalnika dosegle vrtooglave razmjere. Nedostatno poznavanje onoga „drugoga“ još uvijek dovodi do situacija kada pravoslavni Rusi ulaze u raskošnu katedralu Bezgrješnog začeća

Presvete Djevice Marije smještenu u središtu Moskve i pitaju nije li taj križ koji je tamo istaknut ipak pogriješno oblikovan.

U ovom razgovoru, koji se može nazvati „ekskluzivnim“, jer ga ne bi bilo ni moguće objaviti u Rusiji, otac Kirill nam iz prve ruke govori o stanju u toj velikoj zemlji s gledišta katoličkog svećenika koji živi u Moskvi i obnaša svoje obveze unatoč svim opasnostima, o dužnosti širenja mira koju smo mi kao katolici zanemarili te nužnoj potrebi molitve za mir.

■ Možete li se predstaviti čitateljima *Glasnika mira*?

Imam 48 godina i Rus sam iz Moskve. Prvi sam katolik u svojoj obitelji, kršten u 21. godini. Radio sam kao katolički novinar i savjetnik za ovisnike, zatim otišao u sjemenište, da bih se zaređio 2010. Od tada služim u biskupijskoj kuriji u Moskvi, najprije kao voditelj Službe za odnose s javnošću, a poslije kao generalni vikar. Moji najdraži sveti su sveti Augustin, sveta Terezija iz Lisieuxa, sveti papa Ivan XXIII. i – možda jednoga dana također sveti – Thomas Merton.

■ Postati kršćanin u Rusiji ne bi bilo neobično da se nije radilo o katoličanstvu, za što je bila nužna odvažnost. Zašto dakle katoličanstvo?

Iako sam odrastao u potpuno nevjerničkom društvu, od početka sam bio fasciniran povijesnim romanima Dumasa, Druona, Scotta i drugih, gdje se Katolička Crkva prikazuje kao stup svijeta, ustanova goleme svjetovne, ali i moralne i duhovne moći. Premda ništa nisam znao o kršćanskoj vjeri, već sam osjećao snažnu povezanost s katoličkom tradicijom. Poslije mi je ta privlačnost postala još veća nakon što su mi u ruke došle knjige o vjerskoj arhitekturi i umjetnosti. Dakle, kada sam u 17. godini konačno upoznao istinske katolike, bilo mi je potpuno prirodno pridružiti se Katoličkoj Crkvi. Bilo je to početkom 1990-ih kada je vjerska sloboda u Rusiji izbila vrlo brzo, tako da tada nije bilo potrebno toliko hrabrosti da se postane katolik. Odmah sam osjetio da Gospodin želi da postanem svećenik, ali mi je trebalo 12 godina da se uvjerim da sam uistinu sposoban biti svećenik.

■ Budući da ste često bili aktivni na međunarodnim seminarima o pastoralnoj skrbi za ovisnike, jednom ste prilikom naglasili da ovisnici imaju snažnu potrebu za duhovnošću. Koliko su takvi susreti važni i kakva su Vaša iskustva u rješavanju ovog problema?

Da, slijedom vlastita iskustva i kao izliječenog ovisnika i kao savjetnika i svećenika uvjerio sam se da je droga, kako je rekao sveti papa Ivan Pavao, fenomen usko povezan s kulturom smrti, oblik idolopoklonstva, pokušaj stvaranja „umjetnog raja“ sa samim sobom u središtu. Uspješno liječenje ovisnosti podrazumijeva duboko obraćenje ljudske osobe – čak i ako to obraćenje osoba ne razumije u strogo vjerskom smislu. Ipak, Crkva, koja je „iskusna u čovjekoljubivosti“, kako ju je opisao sv. Pavao VI., ima dugu povijest praćenja ljudi na tom putu obraćenja – mnogo dužu od modernih psihoterapijskih škola. To je također veliki znak ekumenske nade da smo spremni raditi na ovom polju s našom ruskom pravoslavnom braćom. Također sam nevjerovatno zahvalan zakladi *Pomoć Crkvi u nevolji* za potporu tako važnih inicijativa.

■ Rusija se poistovjećuje s pravoslavljem. Kakva je tradicija katoličanstva u Rusiji?

Katolička Crkva je u Rusiji bila prisutna od početka, ali kako kaže poznata priča, veliki knez Vladimir je 988. godine, birajući vjeru za svoj narod, odbio prijedlog katoličkih misionara u korist veze s pravoslavnim Konstantinopoljem. Uglavnom, do početka 20. stoljeća katolicizam je ostao rezerviran isključivo za „neruske“ građane Ruskog Carstva – među ostalima Poljake, Litvance, Ukrajince i Nijemce. Rusima je bio strogo zabranjeno obraćenje na katoličku vjeru pod prijetnjom „građanske smrti“ – gubitka svakog statusa, prava itd. Oni rijetki koji su se obratili većinom su morali zauvijek napustiti Rusiju. Ipak, utjecaj Katoličke Crkve u Rusiji bio je prilično jak: u 17. i 18. stoljeću mnogi poznati umjetnici i arhitekti došli su u Rusiju kako bi stvorili poseban kulturni spoj zapadnih i istočnih utjecaja. Kasnije, u 19. stoljeću, mnogi katolici iz Poljske pristigli su u Rusiju u velikom broju kao rezultat širenja Ruskoga Carstva na zapad na tradicionalno katoličke zemlje kao što su Poljska i Litva. Zapravo, dolazak katolika u Sibir dobrim je dijelom povezan s valovima Poljaka koji su tamo prognani nakon poljskih ustanaka 1830. i 1863. godine.

■ Koliko katoličkih župa postoji u Rusiji i koja je crkva najstarija ili najpoznatija?

Danas u Rusiji postoji više od 200 katoličkih župa, što je veliki broj u odnosu na samo dvije 1990., ali mnoge su od njih izgubile svoje izvorne crkvene zgrade koje su im pripadale prije sovjetskog vremena – neke su uništene, druge pretvorene u koncertne dvorane, muzeje itd. Primjerice, od četiri katedrale naše četiri biskupije, samo je jedna – ona u Moskvi – smještena u povijesnoj zgradi, dok su se druge morale graditi nedavno. Ima dosta župa koje čak nemaju svoju zgradu i moraju slaviti misu u privatnim stanovima, iznajmljenim uredima itd.

Najstarija katolička crkva u Rusiji je bazilika svete Katarine Aleksandrijske u središtu Sankt Peterburga, posvećena 1783. godine. Zatvorila ju je sovjetska država 1938. da bi ponovno bila otvorena 1992., a sada je lijepo obnovljena, ali jedan od boč-

Biografska crtica

Otac Kirill Gorbunov rođen je u Moskvi, tadašnjem SSSR-u 1973. u ateističkoj obitelji. Zainteresirao se za katoličanstvo u 17. godini nakon što je sudjelovao na Svjetskom danu mladih 1991. u Czestochowi u Poljskoj. Radio je kao novinar i urednik u ruskom katoličkom biltenu i na radiju, a potom kao savjetnik u centru za odvikavanje od droga. Nakon studija na Katoličkom sjemeništu u Sankt Peterburgu zaređen je za svećenika 2010. Od 2009. do 2017. radio je kao voditelj Službe za odnose s javnošću Nadbiskupije Majke Božje u Moskvi. Od 2017. obnaša dužnost generalnog vikara Moskovske nadbiskupije.

Генеральный викарий
Архиепархии Божией Матери
в Москве

nih oltara ostavljen je onakav kakav je bio početkom 1990-ih da bi se pokazalo u kakvu je strašnom stanju zgrada bila nakon godina zapuštenosti i namjernog uništavanja.

■ Svi narodi imaju svoje omiljene svece. Postoji li svetac koji je posebno popularan među ruskim katolicima?

Kao i svugdje, srca ruskih vjernika pripadaju Djevici Mariji i to je zajednička ljubav koja nas spaja i s našom pravoslavnom braćom.

Postoji nekoliko „kandidata“ za svece koji su važni za ruske katolike. Najistaknutiji među njima je Fedor Haas, nazvan „sveti doktor Moskve“. Rođen je u Njemačkoj, a u Rusiju je došao kao mlad liječnik, da bi postao član moskovskog vladinog zatvorskeg odbora, gdje je proveo 25 godina do kraja života i vodio herojsku borbu za humanizaciju kaznenog sustava Ruskog Carstva. Potrošio je sav svoj novac na vođenje bolnice za beskućnike. Iako je katolik, vrlo je popularan među pravoslavnim vjernicima, koji dolaze na njegov grob u Moskvu moliti se za njegov zagovor. To je uistinu vrlo upečatljiv znak da svetost nadilazi denominacijske granice. Nadamo se da će uskoro biti i službeno proglašen svecem.

■ Koliko je vjernika u Katoličkoj Crkvi u Rusiji i koliko se taj broj mijenjao kroz povijest?

Trenutno u Rusiji postoji oko 600 tisuća katolika (0,5 % opće populacije), ali tek njih 10 % prakticira svoju vjeru. U prošlosti, kada su Poljska, Bjelorusija i Ukrajina bile dio Ruskoga Carstva, broj je naravno bio mnogo veći, brojalo ih se na milijune.

■ Imate li dovoljno svećenika u odnosu na broj vjernika, odnosno koliko ste Vi osobno zauzeti?

Općenito imamo dovoljno svećenika u odnosu na Europu ili SAD, gdje jedan svećenik ponekad mora brinuti za tri-četiri ili više župa. Naš je problem u tome što su naše župe jako udaljene jedne od drugih. Udaljenost između naše najzapadnije župe u Kalinjingradu i najistočnije u Permu iznosi 2 700 kilometara. Svećenicima je stoga jako teško pomoći drugim svećenicima u slučajevima nužde. To je razlog i radi kojeg neke naše župe ostaju bez svećenika po nekoliko mjeseci.

■ U koja svetišta najčešće hodočašte ruski katolici?

U Rusiji nemamo pravih katoličkih povijesnih svetišta – za to idemo u Litvu da posjetimo Gospu od Ostra Brama, ili u Bjelorusiju u Budslav, gdje su se ljudi stoljećima išli moliti. Kad idemo na hodočašće, obično je to u najbližu župu. Naše su župe udaljene stotinama, ponekad tisućama kilometara i ljudi tamo nikada nisu bili, tako da to ima smisla. Ipak, posljednjih godina na sjeveru Rusije pojavljuje se lokalna tradicija hodočašća u čast kralja Olafa, koji je promicao širenje kršćanstva u sjevernoj Europi. Jedna od najstarijih katoličkih crkava u cijeloj Rusiji posvećena mu je u 11. stoljeću.

■ Ovih dana fokus svjetske pozornosti usmjeren je na Rusiju, odnosno preciznije, na poteze predsjednika Putina. Kako biste nam, kao „očevidac“ opisali i objasnili ove nemile događaje?

Kao i većina ljudi diljem svijeta, nisam očekivao da će se ovo dogoditi. Duboko sam šokiran i nemam objašnjenje za ovo što se zbiva. Informacije koje dobivamo iz medija, kako ruskih tako i zapadnih, nisu dovoljne za stvaranje cjelovitog pogleda na situaciju. Ali nije potrebno imati potpunu in-

Foto: Arhiv ICMM

formaciju da bismo shvatili da je naša obveza moliti se da nasilje prestane i da se ponovno uspostavi mir.

■ Kakvo ozračje vlada u Rusiji, a posebice u Moskvi? Kakvi su Vaši dojmovi?

Kao i većina ljudi u današnjem svijetu, živim unutar vlastitog informativnog „balona“, okružen ljudima koji misle poput mene. Rijetko susrećem ljude sa suprotnim stavovima: primjerice, već dugi niz godina ne gledam nijedan politički program na ruskoj televiziji. Za ljude poput mene prevladavajuća emocija je tuga zbog smrti i patnje nekućanih ljudi te činjenice da se ne može nazrijeti kraj ovom teroru. Neki ljudi na tugu reaguju poricanjem, tako da se radije usredotoče na neposredne obveze, druge obuzima bijes, ali ne znaju kamo ga usmjeriti: jedni ga usmjeravaju prema vlasti, drugi prema „kolektivnom Zapadu“, treći krive Boga. Mnogi ljudi kažu da im je vjera duboko poljuljana.

■ Što mislite, u čemu je pogriješio Zapad, a u čemu Rusija? Zašto je došlo do ove eskalacije nasilja protiv Ukrajine?

Kao svećenik nisam navikao razmišljati u smjeru, odnosno u pojmovima političke analize. Ali gledajući sa stajališta društvenog nauka Katoličke Crkve, tri su stvari očite. Prvo, mir se u našem svijetu ne cijeni onako kako bi trebao. Vojne operacije smatraju se legitimnim načinom za postizanje političkih ciljeva. U kršćanskoj objavi mir nije samo ljudski projekt, već temeljni atribut samoga Boga. Mogli bismo

reći da je Mir Božje ime, poput Ljubavi ili Istine. Dakle, mir nije opcija, nego apsolutni cilj života u društvu i univerzalna dužnost za sve.

Drugo, živimo u svijetu u kojem trgovina oružjem i dalje cvjeta i predstavlja izvor goleme dobiti. Crkva kaže da se, barem nakon Drugoga svjetskog rata, svako prekomjerno gomilanje zaliha ili neselektivna trgovina oružjem ne može moralno opravdati. Ne samo da utrka u naoružanju ne osigurava mir nego također čini opasnost od rata gotovo neizbježnom. To je nešto što mi kao kršćani moramo uzeti k srcu i naviještati.

Konačno, mi smo kao katolici zanemarili dužnost da budemo proroci mira. Ovdje bih opet citirao društvenu doktrinu i napomenuo da „i suvremenom svijetu treba svjedočanstvo nenaoružanih proroka, koji su često predmet ismijavanja“. Gotovo odmah nakon svojeg izbora papa Franjo počeo je govoriti da je Treći svjetski rat već u tijeku: „Danas rat vlada posvuda u svijetu. Jedan mi je čovjek rekao: <Oče, mi smo u Trećem svjetskom ratu, ali posvuda rašireni u malim džepovima.> Bio je u pravu.“ Većina ljudi, čak ni u Crkvi, nije to shvatila dovoljno ozbiljno. Ali katolici se radije međusobno spore oko latinske mise i Sinodalnog puta umjesto da se aktivno angažiraju za mir.

■ Kao katolik u središtu Moskve, osjećate li se ugroženo?

Osobno ne. Bojim se za ljude u Ukrajini koji su sada u životnoj opasnosti i za siromašne ljude u Rusiji koji će zbog sankcija oskudijevati u osnovnim životnim namirnicama.

Također se bojim da će zbog ovog sukoba patiti jedinstvo naše Crkve te da će nacionalizam još više ojačati na svim stranama.

■ Možete li nam, kao žitelj Rusije, okvirno pojasniti političke stavove vaših političara?

Oni štite politički sustav u kojem su prava i interesi ljudi kao pojedina strogro podređeni interesima države. Koncept „ljudskih prava“ postao je stran, pa čak i štetan koncept zato što je „nametnut izvana“, kako kažu, ruskoj kulturi i duhovnosti. Društveni nauk Katoličke Crkve, utemeljen na Evanđelju, inzistira na tome da je „ljudska osoba temelj i svrha političkog života. Smatrati ljudsku osobu temeljem i svrhom političke zajednice prije svega znači raditi na prepoznavanju i poštivanju ljudskog dostojanstva kroz obranu i promicanje temeljnih i neotuđivih ljudskih prava“. Ako to ne prihvatimo kao osnovu, društvo neizbježno postaje autoritarno i sklono nasilju.

■ Koliku podršku vlast dobiva od Ruske pravoslavne Crkve?

Osobno gajim najdublju naklonost i poštovanje prema Ruskoj pravoslavnoj Crkvi, ali moramo razumjeti da je posljednjih 400 godina ova Crkva bila duboko ovisna o državi, djelujući u biti kao „ministarstvo vjerskih poslova“ unutar Vlade. Nakon 70 godina militantnog državnog ateizma, Ruska Crkva još je više izgubila samostalnost – u usporedbi s Katoličkom Crkvom – u zemljama bivšeg istočnog komunističkog bloka. Osim nekih hrabrih proročkih glasova, teško je očekivati da će se Ruska pravoslavna Crkva suočiti s vlasti u bilo kojoj temi.

■ Kakav je bio odnos između Rusa i Ukrajinaca prije ove agresije koja je izazvala osjećaj gorčine kod Ukrajinaca? Primjerice, predsjednik Zelenski je izjavio da „ni Bog Rusima ne će oprostiti tisuće žrtava“. Što mislite o tim riječima?

Uvijek sam se divio Ukrajinacima, posebice Ukrajinacima, zbog njihove snage, odlučnosti, otvorenosti i samouvjerenosti. Većina Rusa smatra Ukrajinca braćom, ali mi smo postali braća koja su se otuđila i neprijateljski su raspoložena jedna prema drugima, što se često događa u obiteljima. Ali nitko, doslovno nitko koga poznajem

nije mogao ni pomisliti da bi to moglo dovesti do ove užasne katastrofe. Jako je teško govoriti o oprost u ovom trenutku. Jedina osoba kojoj trenutno mogu propovijedati o oprost sam ja, sam sebi.

■ Koji je ispravan način da se riješi ova situacija koja je potresla cijeli svijet?

Slažem se sa svima koji kažu da se vojne operacije moraju odmah prekinuti, a ljudi odvesti na sigurno. Tada dijalog mora početi iznova. Drugi načini rješavanja sukoba nisu smišljeni.

■ Imate li prijatelja među Ukrajinacima?

U Ukrajini ima mnogo ljudi koje volim i kojima se divim, ali nažalost nemam bliskih prijatelja s kojima sam u kontaktu.

■ I u našoj je zemlji, gdje ljudi ovih dana ponovno proživljavaju PTSP, zavladao panika zbog loših vijesti. Ljudi se boje nuklearnog rata. Mislite li da smo doista blizu takve vrste uništenja, tj. nalazimo li se u nekom poglavlju Ivanova Otkrivenja?

Nakon što je ta knjiga napisana prije dvije tisuće godina, svaki je naraštaj u nekom poglavlju Otkrivenja. No osobno ne vjerujem da smo na kraju ljudske povijesti. Zapravo, slažem se s onima koji misle da je čovječanstvo još uvijek u ranom djetinjstvu. Otac Aleksandar Men, moderni ruski pravoslavni mučenik, rekao je prije trideset godina: „Crkva je još mlada. Kršćanstvo je tek u povojima.“

■ Mnogi se pitaju zašto Kraljica Mira tako dugo „boravi“ u Međugorju. Ovih dana, nažalost, sve se više spominje i potvrđuje smisao njezina univerzalnog poziva na molitvu za mir. Što mislite o tome?

Mnogi ljudi koji mole za mir vjeruju da bi mir trebao doći na čudesan način, ili obraćenjima nekoga drugoga – političara, poslovnih čelnika, svećenika itd. Ali primjer svetaca ukazuje nam na to da će mir doći samo onda kada smo i sami spremni da nas Bog preobrazi tako da budemo braća i sestre drugima, osobito onima koje ne volimo ili čak mrzimo. Ovdje želim citirati ono što je papa Franjo napisao u svojoj zadnjoj enciklici o blaženom Charlesu de Foucauld: „Blaženi Charles je svoj ideal potpunog predanja Bogu usmjerio prema poistovjećivanju sa siromasima, napuštenima, u dubinama afričke pustinje. U tom okruženju izrazio je težnju da se osjeća bratom svakom čovjeku te zamolio prijatelja da se ‘moli Bogu da uistinu budem brat svima’. Htio je na koncu biti „univerzalni brat“. Ipak, tek poistovjećivanjem s najmanjima uspio je postati brat svima. Neka Bog nadahne ovaj san u svakome od nas...“ (Fratelli tutti, 287.)

■ Prvi ste put boravili u Međugorju 2018. Kakvi su bili Vaši dojmovi?

Ono što je najznačajnije na mene utjecalo, a što je potjecalo iz Međugorja, bile su propovijedi otaca franjevac koje sam čitao prije 30-ak godina kao tinejdžer. Bile su vrlo karizmatične i nadahnjujuće. Kasnije, osobito nakon što sam postao svećenik, bio sam mnogo suzdržaniji prema privatnim objavama. One su popularne među našim vjernicima, ali ponekad imaju tendenciju zasjeniti opću i konačnu objavu koju imamo u Svetom pismu i tradiciji. No neosporno je da je Međugorje promijenilo srca i živo-

te velikog broja ljudi diljem svijeta, i hvala Bogu na tome! Našalit ću se, pa ću reći da je moj osobni dojam o Međugorju da je to mjesto gdje se ljudi predugo mole!

■ Međugorje je poznato kao „ispovjedaonica svijeta“ zbog velikog broja ispovijedi koje se ovdje obavljaju. Koliko je sakrament pomirenja važan u današnjem svijetu?

Najveća razlika između nas i ljudi iz prošlosti je u tome što, osim nekih izuzetaka, više ne osjećamo stvarnu potrebu za spasenjem. Spremni smo priznati da imamo psihičkih problema, ali općenito se duhovno osjećamo „dobro“. Većina ljudi s kojima razgovaram, a koji uopće ne idu u crkvu, kažu mi da osjećaju da je Bog „u njihovoj duši“, da je zadovoljan s njima i da sigurno ne će naći razloga da ih pošalje u pakao. Zbog tog stava ljudi zapravo više ne osjećaju potrebu za Crkvom. U sakramentu ispovijedi imamo priliku doživjeti apsolutni nesrazmjer između Božje ljubavi i milosrđa prema nama i vlastite subjektivne „dobrote“. Priznajući svoje grijeha, susrećemo se ne samo s vlastitim malim grijesima već i sa čudovišnom stvarnošću samoga grijeha kao nijekanjem života, ljubavi i oprosta. Takvo nam iskustvo ulijeva nadu da ćemo biti spašeni ne vlastitim – uglavnom iluzornim – postignućima, već beskrajnim Božjim milosrđem prema nama.

■ Sve više ukrajinskih izbjeglica dolazi u Međugorje. Imate li poruku za njih?

Dragi moji, uistinu nemam nikakvo osobno iskustvo koje bi se moglo usporediti s užasima koje sada proživljavate. No oba su moja roditelja rođena, kao i mnogi vaši roditelji ili bake i djedovi, tijekom Drugoga svjetskog rata. Moj je otac rođen kao izbjeglica tisuće kilometara daleko od svoje kuće. Moja je majka rođena pod bombardiranjem i njezini se roditelji nisu nadali da će preživjeti. Ali oboje su preživjeli i imali dug život. Ne postoji način da se ovo zlo poništi, ali molim da vas Gospodin nagradi takvim blagoslovima koji će vam nakon ovih patnji učiniti život boljim, a ne gorim, i da vam tuga i bijes ne će spaliti i zatrovati srce, tako da pronađete mir i utjehu u svojem životu za sebe i za svoju djecu!

„KRV MUČENIKA, SJEME NOVIH KRŠĆANA“

Na početcima ukazanja u jednoj od poruka Gospa je rekla kako je izabrala župu Međugorje jer ovdje ljudi još imaju vjeru. Kao što nas uči KKC vjera je dar koji nezaluzeno dobivamo od Boga. Ali isto tako vjera je plod žrtve i mučeništva koje su generacije naših starih podnijele u hrabrom svjedočenju svoje katoličke vjere.

Stoga su župljani župe Međugorje odlučili podići spomenik u čast ubijenim franjevcima koji su rodom iz ove župe ili su ovdje djelovali zadnjih godina. Važno je istaknuti i kako je ovaj planirani spomenik prvi spomenik na razini Hercegovačke franjevačke provincije koji se podiže fratrima, žrtvama 2. svjetskog rata i poraća.

Skulptura će biti posvećena sedmorici franjevaca: petorica su rodom iz župe Međugorje, i to su: fra Jozo Bencun, fra Marko Dragičević, fra Mariofil Sivrić, fra Grgo Vasilj i fra Jenko Vasilj. Šesti franjevac je fra Križan Galić koji je bio na službi u Međugorju kad je ubijen, a sedmi je fra Bernardin Smoljan koji je ubijen u Mostaru, ali koji je bio župnik u župi Međugorje te je sa župljanima sagradio križ na Križevcu i započeo gradnju nove župne crkve.

U raspisanom natječaju pobijedio je prijedlog akademskog kipara i prof. likovne kulture Tonija Kozarića koji živi u Ljubuškom, a radi u Majčinu selu u Međugorju. Do sada se javnosti predstavio sljedećim djelima: Bogorodica s djetetom, vrt novicijata na Humcu, Ljubuški, oltarni mozaik Posljednje večere, kapelica u Crnim Lokvama, Široki Brijeg, oltarni mozaik, oltar i ambon u crkvi u

Vitini, križne postaje na Klobučkom brdu, oltarni mozaik u kapelici Majčina sela, Međugorje, Gospin kip u crkvi u Kostajnici, Konjic, Kip za Frama fest 2017., Mostar i kip sv. Ivana Pavla II. u župi Pothum kod Livna. Njegov najnoviji rad su gipsane ploče s likom Gospe i sv. Josipa te postaje križnog puta za Poljski hodočasnički dom u Međugorju.

Tonijev rad odlikuju čvrste, realistične linije prikaza, naglašena jednostavnost i čistoća izražaja koja odbacuje suvišno, koncentrirajući se na poruku koju želi prikazati svojim djelom, a koja je obično pojačana različitim simbolima ili motivima iz okoline koji su povezani s prikazanim sadržajem. Sakralna umjetnost je dio njegove prirode i plod je njegove osobne vjere koju izražava osobnim rukopisom i u skladu s vremenom i prostorom u kojem će se djelo nalaziti.

Autorova umjetnička ideja bila je predstaviti likove franjevaca u radosnom zanosu Vječnog života, dok svojim tijelima čine oblik križa

Ove godine je 77 godina od ubojstva većine hercegovačkih franjevaca. Iz župe Međugorje su šestorica. Petorica su rodom iz župe (fra Jozo Bencun, fra Marko Dragičević, fra Mariofil Sivrić, fra Grgo Vasilj i fra Jenko Vasilj), a fra Križan Galić je bio na službi u Međugorju kad je ubijen.

U spomen na njih i kao poticaj nama na življenje evanđelja po njihovu primjeru želimo izgraditi spomenik spomenutim ubijenim franjevcima. Njima želimo dodati još fra Bernardina Smoljana koji je ubijen u Mostaru, a koji je bio župnik u župi Međugorje, sa župljanima sagradio križ na Križevcu i započeo gradnju nove župne crkve.

S tom namjerom raspisali smo natječaj za najbolji spomenik sedmorici spomenutih fratara. Pozivi za sudjelovanje u Natječaju bili su dostavljeni do 28. veljače 2022., a rok za dostavu radova bio je 19. ožujka 2022.

Od trojice autora najbolje ocijenjeni rad je od akad. kipara Tonija Kozarića. Drugo i treće mjesto zauzeli su akad. kipari Frane Šitum i Zdenko Jurišić. Spomenik će bit postavljen pored temelja stare crkve.

Dragi župljani i dragi hodočasnici, ako želite, možete poduprijeti ovaj projekt i dati svoju donaciju koju možete ostaviti u župnom uredu. Unaprijed vam hvala!

Župni ured sv. Jakova, Međugorje

Foto: Arhiv ICMM

– simbola muke i patnje, ali i vjere i nade, koji najbolje dočarava priču hercegovačkih franjevaca. Valovitim prikazom postolja koji se spaja s habitima sedmorice franjevaca koji kao da izranjaju iz njega Toni je želio dočarati način na koji su neki od franjevaca pogubljeni bacanjem njihovih tijela u rijeku Neretvu.

Prvi, najniži lik je fra Jozo Bencun. On u rukama drži kapljice krvi koje padajući na tlo, postaju sjeme koje klija i iz kojeg se rađa novi život, simbolizirajući tako onu vječnu istinu kako je krv mučenika zapravo sjeme novih kršćana. Iznad njega je fra Marko Dragičević koji u ruci drži knjigu. Knjiga simbolizira njegovu titulu doktora i zvanje predavača na Franjevačkoj gimnaziji u Širokom Brijegu. Na vrhu skupine je fra Bernardin Smoljan koji u rukama drži malu verziju križa na Križevcu čiji je bio graditelj.

Skupina franjevaca stoji na podnožju koje je u obliku kocke – ona simbolizira pripadnost Hrvatskom narodu. Kocka je omotana bodljikavom žicom, simbolom terora, koja puca na mjestima na kojima se rađa novi život iz sjemena mučeništva.

Korištenje simbola je namjerno kako bi se pomoglo gledateljima prepoznati o čijem se liku u skulpturi radi. U svrhu toga Toni se trudi i vjerno skinuti stvarne portrete prikazanih franjevaca koje kopira s njihovih fotografija. Želja mu je da se ne zapamti samo njihovo ime nego i da njihov lik, njihova lica ostanu zapamćena u vremenu.

Spomenik ubijenim fratrima Međugorske župe ujedno je i čin zahvale i svim fratrima koji su kroz povijest djelovali u ovoj župi, a bit će postavljen pored temelja stare crkve, 24. srpnja 2022. na uočnicu župnog patrona sv. Jakova apostola. Bit će izliven u bronci i postavljen na kamenu blok, malo podignut od tla kako bi se stekao dojam da cijela kompozicija lebdi. Na taj način bi se uklopila u jednostavan i čist ambijent temelja stare crkve i drvoreda kružnog toka.

Ovim spomenikom, župa Međugorje i mnogobrojni hodočasnici koji će, nadamo se, nastaviti dolaziti u Međugorje, dobit će još jedno lijepo molitveno mjesto koje će ih svojom porukom podsjećati kako nijedna patnja, križ ili mučeništvo po snazi Isusova križa nije uzaludno nego stvara sjeme za nove vjernike, nove kršćane. A oni su nam u današnjem svijetu bez Boga i te kako potrebni.

Prijedlog spomenika ak. kipara Zdenka Jurišića

Franjevac raširenih ruku i dlanova okrenutih ka nebu govori o pobjedi vjere u Boga nad zlom. Povezuje uskrsnuče Kristovo s izlaskom mučenika (franjevaca) iz zaborava i ujedno svjedoči o višestoljetnoj prisutnosti franjevaca u Hercegovini.

Tijelo franjevca u habitu je likovno stilizirano u franjevački križ (T) koji dominira cijelom kompozicijom.

Posredno govori i o srdačnosti franjevaca, njihovoj otvorenosti, povezanosti s pukom, dobrodošlici vjernicima i ljubavi za cijeli svijet.

Portal predstavlja prolaz između dvaju svjetova, simbolizira prolazak iz prošlosti u sadašnjost, te iz sadašnjosti u budućnost. Simbol je otvorenih vrata crkve imena koji vjeruju, vrata cijele Hercegovine.

Na portalu su ugrađeni crveni stakleni križevi, njih ukupno sedam, svaki za jednog ubijenog franjevca. Znak su njihove mučeničke smrti ali i nastavka života. Na suprotnoj strani nalaze se ugravirana imena franjevaca te godine njihova stradanja, hrvatski pleter i prostor ostavljen za grb Hrvata.

Površina cijeloga portala ostavlja mogućnost graviranja simbola po izboru, a koji su dobrodošli u smislu likovnog obogaćenja i dodatne višeznačnosti portala (pleter, grb, simboli Hercegovine, povijesni simboli...) bez narušavanja estetske koncepcije spomenika (rješavanja).

Kameni prag u kombinaciji sa staklom predstavlja Hercegovinu i rijeku Neretvu,

mjesto stradanja nekih od franjevaca.

Staklo bi bilo moguće izraditi kao fotonaponski panel koji bi mogao služiti vjernicima, hodočasnici i mladima Međugorja za punjenje mobilnih uređaja ili osvjetljenu skulpturu (možda crvenih križeva na skulpturi) što bi spomeniku dalo interaktivnu komponentu u odnosu na posjetitelje, potičući i podržavajući njegovu životnost i aktualnost.

Sedam kamena, obrađeni kao kocke „zabacane“ u prostoru, proširuju kompoziciju spomenika na zelene površine parka, a mogu se doživjeti kao dio oprostorenog hrvatskog grba.

Namijenjeni su sjedenju, kao i sami prag skulpture, što dodatno oživljava spomenik približavajući ga posjetiteljima, tj. približavajući posjetitelje spomeniku što je i temeljni cilj njegova postavljanja u prostor.

Prijedlog spomenika ak. kipara Frane Šituma

Kompoziciju čine tri mozaikom obložene grupe monolita. Svaki monolit je proizišao iz Tau simbola i formiran je u kružnu kompoziciju koja simbolizira bratstvo i zajedništvo nadahnuo i vođeno Duhom Svetim.

Autor je zamislio da sama izgradnja spomenika ima i interaktivni karakter. Naime, njegova je ideja da svaki župljanin župe

Međugorje donese kamenu ploču formata od 3 do 10 cm i sam je uz stručni nadzor ugradi u monolit. Uz ovu kompoziciju je predviđen i postav od sedam kamenih dvometarskih stupova na kojima bi bili postavljeni reljefni portreti franjevaca odličenih u aluminiju. U dvanaesterokutnu bazu, na kojoj stoji cijela kompozicija, predviđena je i ugradnja ambijentalne rasvjete.

Središnja je poruka kršćanstva kako je Isus Krist na križu umro, bio pokopan, kako je treći dan uskrsno, prema Pismima. Pavao to izražava krajnje jezgrovito, u SMS-stilu: „Krist umrije za grijeha naše po Pismima; bi pokopan i uskrišen treći dan po Pismima. Ukaza se Kefi, potom Dvanaestorici...“ (1 Kor 15,3-4). Ne govori Pavao o Božiću ni Isusovu rođenju, nego o završnici Isusova života. Smrt i uskrsnuće Isusovi izvor su naše vjere, temeljne činjenice Isusova života na koje se odnosi naše vjerovanje. To je specifikum koji su onodobno naviještali Pavao i apostoli.

USKRSNO RAZMIŠLJANJE

Foto: Arhiv ICM

FRA TOMISLAV PERVAN

USKRS - KRIST JE ŽIV!

Nakon Isusove smrti učenici su šokirani. U nevjerici. Nisu mogli doći k sebi. Sakrili su se ili su se neki vratili u Galileju, prema nalogu anđelovu, da će ondje susresti Gospodina, kako im je rekao. Neki su se vratili starom poslu, ribarenju, o čemu svjedoči Ivan 21. Nije im išlo u glavu da je ovaj Isus onako sramotno završio svoj život, on koji je svakomu činio dobro. Isusova smrt stavila je pod upitnik njihovu vjeru, ali ukazanja Uskrsloga odgone svaku dvojbu. Isus sam za svojih ukazanja tumači svoj život u svjetlu Pisama, Proroka, Psalama (Lk 24,44). To ih je do te mjere zahvatilo da su započeli u snazi Duha naviještati cijelom svijetu Radosnu

vijest o Isusu Kristu. Nisu ih mogli zaustaviti ni progoni ni tamnice, ni bičevanja a ni smrt. Obrazloženje: „Ne možemo šutjeti o onome što smo vidjeli i čuli“ (Dj 4,20). Bitno je dakle njihovo životno iskustvo od kojega nisu mogli pobjeći.

U Novom zavjetu možemo slijediti trajni duhovni proces, duhovni rast. Naići ćemo na razmišljanja o tome tko je Isus, odakle on, zašto je došao, zašto je umro onakvom smrću i čemu ona njegova sramotna i tragična smrt. Svi spisi imaju u žarištu osobu i djelo Isusa Krista. Sve se pak prelama kroz jednu prizmu, kroz leđac jedne činjenice: Taj Isus Krist u koga vjerujemo jest živ. Pobijedio je smrt, uskrsnuo je, svojima se ukazivao, a slanjem Duha Svetoga stubokom je promijenio život onih koji su se s njim susreli. Preko njih poziva sve na promjenu života.

Isus korjenito mijenja sve s kojima dođe u dodir. Sve prerasta u povjerenje i u vjerovanje u njega, u priznanje njega kao Gospodina i Gospodara. Sve izrasta i razvija se u nauk i riječ o njemu kao Jedinome koji ima ključeve

života i smrti, tj. ključeve smisla ljudskog života (usp. Otk 1,18). Nauk postaje obvezatan, a ustrajati u vjerovanju u njega postaje stvar od koje zavisi život i smrt, vječni spas ili propast. Nema odstupanja.

Smrt i uskrsnuće Isusovo središnja su poruka apostolskog navještaja. Zorno nam to predočava sveti Luka u Pavlovu govoru u Ateni, na Areopagu (Dj 17). Pavao vodi razgovor sa stoičkim i epikurejskim filozofima, razgovara s Grcima o pitanjima vjere. Taj je govor primjer kako i danas stupiti u dijalog s drugim religijama. Prihvatiti sve dobro što se kod njih nalazi, ali u konačnici ne praviti odmaka od bitnoga svoje vjere, Isusa Krista, raspetoga i uskrsloga.

U svom govoru na Areopagu Pavao ističe i priznaje pozitivnosti grčkoga mišljenja koje se veoma visoko izražavalo o čovjeku i njegovu mjestu u svijetu. Njih vodi duhovni eros, pa oni su i pobožni, čak su podignuli i oltar „Nepoznatom Bogu“. Na to se Pavao nadovezuje: Da, upravo to što vi i ne znajući štujete, ja vam navješćujem: Isusa Krista! (usp. Dj 17,23) Ne mora to biti znak njihove duhovne težnje, nego vjerojatno su podignuli oltar iz straha da im se ne bi bogovi koje oni ne poznaju osvetili. Bili su uvjerenja kako svaki narod ima svoje bogove, pa ih strah da koga od njih ne zaborave. I Pavao se nadovezuje u svome izlaganju upravo na to.

U Novom zavjetu oko jednoga nema nikakve dvojbe: Isus Krist jest i ostaje temelj i glava. Vjera u njega je nepokolebljiva. Sve što znamo o Isusu, znamo iz svjedočanstava onih koji su ga slijedili, kojima je postao sve u životu. Ti prvi učenici (su) dionici su jedne velike duhovne revolucije prema kojoj su sve druge političke revolucije dječja igra i zanemarivost.

USKRS - TEMELJ LJUBAVI

Vjera u uskrsnuće Isusa Krista nije plod čovjekovih promišljanja, nego objava Boga koju treba navijestiti, posvjedočiti. Hvali on njihovu duhovnost, ali treba navijestiti ono što nije plod ljudskoga razuma, Isusovo uskrsnuće od mrtvih. Tu je slušateljstvo reagiralo sa zadržkom. Neki su ga stali ismijavati, a drugi su rekli da će ga slušati drugi put. Vjera u Isusa Krista nije potvrda ljudske misli i filozofije, nego nešto posve novo. A to novo iziskuje odluku, smjelost iskoračiti iz staroga, zaputiti se u novo, neizvjesno.

S tim govorom na Areopagu imamo poruku kako naša vjera ima svoje utemeljenje, kako ona nije slutnja čovjekove duše, nego se temelji i na najboljim filozofskim temeljima kojima treba Isus Krist kao završna misao. Inkulturacija i evangelizacija idu pod ruku. Onodobne vjerničke zajednice koje su velika manjina u moru poganstva nisu u zrakopraznom prostoru, imaju svoje razumsko utemeljenje. A ujedno je utrt put kako ophoditi s drugim religijama, kako prihvatiti i dokle je prihvatljiva njihova misao, a da se ne izgubi kršćanska bit. Kršćanska posebnost jest život, smrt i uskrsnuće Isusa Krista. Platon je naučavao besmrtnost duše, a kršćanstvo govori o uskrsnuću tijela i životu vječnom u Bogu.

Susret s Isusom nabacuje mnoštvo pitanja na koja treba odgovoriti. Međutim, vremenom postaju pitanja drukčija u Palestini, drukčija u Maloj Aziji, različita u Grčkoj ili u Rimu. Svaka se od zajednica koja vjeruje u Isusa Krista suočava sa svojom problematikom, svojim duhovnim

ozračjem u kome živi i ponudom rješenja koje Isus Krist nudi. Svatko ima drukčiju duhovnu potku, drukčije pretpostavke s kojima pristupa Isusu Kristu i njegovu liku. Svi vjeruju isto, ali govore drukčijim jezicima, različnom problematikom koja se osvjetljuje preko osobe Isusa Krista. On na sve baca svoje božansko svjetlo.

Svi su oni u Isusu Kristu pronašli zajednički jezik vjerovanja, zajednički odgovor i oslonac koji vrijedi za sve: Isus Krist je zajednički svima, on je jedan i jedini, jedincati. Za nj se isplati živjeti i umrijeti. To bijaše misao vodilja svih prvih kršćana, svih kršćanskih misionara u moru poganstva. Ma gdje se kršćani nalazili, u ma kojoj duhovnoj situaciji živjeli, svima je zajedničko jedno priznanje, ispovijed: Kristov križ, smrt i uskrsnuće su zbilja njihova života, stožina i osovina oko koje se sve okreće. Onima pak koji to uvjerenje ne dijele, sve je to jedna velika ludost, sablazan, bezumlje i skandal. Pronaći ćemo to u prijeporu između velikoga Origena i grčkoga filozofa Kelza.

U Novom zavjetu oko jednoga nema nikakve dvojbe: Isus Krist jest i ostaje temelj i glava. Vjera u njega je nepokolebljiva. Sve što znamo o Isusu, znamo iz svjedočanstava onih koji su ga slijedili, kojima je postao sve u životu. Ti prvi učenici (su)dionici su jedne velike duhovne revolucije prema kojoj su sve druge političke revolucije dječja igra i zanemarivost. Zašto? Zato jer je prevrat Isusov prevrat ljudskoga srca. Čovjek se treba odvratiti od zla, od sebičnosti, od sebe. Treba stvarati novi poredak, utemeljen ne na moći, sili ili prisili, nego na ljubavi, povjerenju, zajedništvu i solidarnosti. Revolucija u odnosima jer je temelj i osnovica svega života Isus Krist, živi i prisutni, jer je on blizak svima koji mu se povjeravaju i predaju.

Prvi vjernici - a to možemo vidjeti na svakoj stranici Novog zavjeta - osobe su, kojih je život snažno zahvatio i stubokom izmijenio jedan: Isus Krist. Imali su živo iskustvo Božje dinamike, Božjeg Duha koji sve preobražava, koji stvara novo. Iskusi su da je Krist među njima kao pokretačka snaga u Duhu. To bijaše prava duhovna revolucija, prevrat u ondašnjem svijetu. Vjera, odnosno priznanje Isusa Krista ujedno je vjera

ISUS KORJENITO MIJENJA SVE S KOJIMA DOĐE U DODIR. SVE PRERASTA U POVJERENJE I U VJEROVANJE U NJEGA, U PRIZNANJE NJEGA KAO GOSPODINA I GOSPODARA. SVE IZRASTA I RAZVIJA SE U NAUK I RIJEČ O NJEMU KAO JEDINOME KOJI IMA KLJUČEVE ŽIVOTA I SMRTI, TJ. KLJUČEVE SMISLA LJUDSKOG ŽIVOTA (USP. OTK 1,18). NAUK POSTAJE OBVEZATAN, A USTRAJATI U VJEROVANJU U NJEGA POSTAJE STVAR OD KOJE ZAVISI ŽIVOT I SMRT, VJEČNI SPAS ILI PROPAST. NEMA ODSUPANJA.

u sveopću preobrazbu svijeta i života pod tim novim, zajedničkim nazivnikom. Uskrsnuće je postalo temeljem najdinamičnijeg pokreta na svijetu, ono je postalo osnovicom kršćanstva i izvorom njegove nepobjedive snage u svim vremenima. Kvantni skok i iskorak iz postojećega.

USKRS - ISPUNJENJE OBEĆANJA

Isus nije došao promijeniti fizikalne ili prirodne zakone. Isto tako nije došao ni zbog toga da u svijet odašilje neku novu sljedbu koja bi se ponosila svojim utemeljiteljem koji ima divne misli, programe, koji je čudesa činio i sl., te koja bi se onda dičila svojim uspjesima na svim poljima ljudskog djelovanja. Ne. Nego on nas je htio dovesti do naših ljudskih granica i spoznavši te svoje granice podariti nam novi život.

Kršćani su stoljećima svjedočeći vjerovali i vjerujući svjedočili ovoga Jednoga. Na tome su gradili svoju egzistenciju, svoj život. Temeljna istina i uvjerenje bijaše: Taj Isus je živ, on je uskrsnuo. To bijaše istina njihova života, životna maksima i odrednica. Istina da je Isus u meni, u mom životu ne koristi ništa, ako ne kušam svednevice njegovu prisutnost u životu preko sakramenata. Nije potrebno znati iz njegova života historijskog ili biografske podatke, kao da bi ti bili nama od pomoći ili koristi. Pa i kad ih sve znaš, ne koriste tvojoj vjeri ni tvome stavu. Kad njih znaš, malo toga ili ništa ne znaš niti shvaćaš.

Isus mora biti pokretačka snaga, on nas mora siliti, tjerati, gorjeti u srcu. Poput onim učenicima na putu u Emaus. Već je davno rekao Gospodin preko Jeremije: „Nije li riječ moja poput ognja – riječ je Gospodina Boga – i nije li slična malju što razbija pećine“ (Jer 23,29). Kad se njegova riječ i osoba razgore u srcu, ruše se u čovjeku zidovi nerazumijevanja, okamenjene utvrde ovog svijeta. Tek iz toga proizlazi svjedočanstvo njegove prisutnosti. Isusovo je uskrsnuće ispunjenje svih obećanja Starog zavjeta.

Bog je Bog živih, ne mrtvih, on je izvor života, i u tome Bogu je temelj nade da ne će predati čovjekov život smrti. Isusovo je uskrsnuće tomu glavno jamstvo. Tako Isusova smrt nije besmisleni kraj, nego početak.

Znati nije isto što i razumjeti. Da bismo razumjeli Isusa i sve što se s

njime i u njemu dogodilo, moramo se zaputiti s njime. Cijelog svog života bio je putnik. Kao mladić je putovao Galilejom, s Josipom, počimom. Išao od kuće do kuće, promatrao ljude, ljudske odnose, običaje, moral, ponašanje. Imao savršeno pronicljivo oko, upoznavao i raspoznavao ljude. Nije stoga Isus osoba za pozornicu, na kojoj bismo ga promatrali iz publike, sa svog sjedala, nezainteresirani, nego je on osoba koja nas poziva da pođemo, osmijelimo i zaputimo se sa svog sigurnog i udobnog mjesta, iz svoga mirnog kuta, u avanturu života.

Isusova mudrost nije knjiška, naučena ili školska, nije iz akademija ili naukovnih zavoda, već ju je stekao na prašnjavim putovima Galileje i neprestanog dodira sa svojim Ocem. Tek kad budemo spremni zaputiti se za njim, bit ćemo sposobni upoznati njegovu biće i njegov lik. Nemoguće je neke stvari naučiti. Neke se mogu upiti u sebe samo vjernim uvodenjem i uvježbavanjem, upuštajući se u avanturu vjere i nasljedovanja. Njegova osoba i lik prava su poruka. On je putnik kroz krajobraz naroda, uljudbi, duhovnu povijest čovječanstva, i sve prevraća na revolucionaran način.

Isus nije došao promijeniti fizikalne ili prirodne zakone. Isto tako nije došao ni zbog toga da u svijet odašilje neku novu sljedbu koja bi se ponosila svojim utemeljiteljem koji ima divne misli, programe, koji je čudesa činio i sl., te koja bi se onda dičila svojim uspjesima na svim poljima ljudskog djelovanja. Ne. Nego on nas je htio dovesti do naših ljudskih granica i spoznavši te svoje granice podariti nam novi život.

Uskrs daje ton i značenje cijeloj Isusovoj egzistenciji. Ujedno i cijeloj budućnosti koja slijedi nakon Isusa. Uskrs daje potvrdu Isusovu djelu: Isusovo je djelo Božje, to su riječi Božje, i sam Bog zapečaćuje tim činom Isusovu riječ i navještaj. Uskrs proizvodi u učenicima obrat. Na Kalvariji i pred križem slomila se i urušila njihova mlaka vjera. Slom i pokop svih iluzija glede Isusa u njihovim zemaljskim protagama. "A mi smo očekivali, mi se nadasmo..." (Lk 24,21). Imaju misli koje ničemu ne služe, koje ne pomažu dalje u životu. Što je, prema njihovu poimanju, ostalo od Isusova djela? Uspjeh protivnika, druga strana likuje. Drugi su postigli svoj cilj, a s Isusom je gotovo... I upravo u takvoj situaciji i bezizlazju pristupa Isus, neprepoznat.

USKRS - NOVI ŽIVOT

Učenici su živjeli sa slikom Krista i Mesije koja nikomu ne pomaže niti ikomu služi. Vjeruju u svoju sliku Mesije, ali je ta slika zaprijetka pravoj vjeri. Obrat nije uslijedio na temelju nekakva čuda, nego snagom riječi. Pisma, iz samih

Isusovih usta. On je pred njima tumač samoga sebe. On je autoegzeget. S čudom su se susrele žene na grobu, vidjele su anđele, imale su nadzemlj-ske vizije, ali obrat u životu podaruje samo Pismo! Susljedno i Isusova osoba za njegovih osobnih ukazanja izabranima. Isusova riječ postaje za stolom vidljivi dar koji može hraniti život. Uskrsli ostaje neuhvatljiv, ali iza njega ostaje jedno: Povijesna akcija, povijesno djelo! Crkva.

Sažeto se može reći: Ono što svijet čini svijetom, i što konkretna čovjeka čini čovjekom, uzima Isus na sebe i nadilazi u svome tijelu. On u sebi nosi tijelo, smrtno, grješno, te u svome tijelu osuđuje smrt i grijeh. Svijet u svome protubožnom stavu iscrpljuje svoje mogućnosti na križu gdje Isus umire. Ondje je smrt izrigala sav svoj otrov i naizgled likovala, ali uzalud. On je smrt smrti. U uskrsnuću se otvara novi život, budućnost prema Bogu. „Je li tko u Kristu Isusu, novi je stvor“ (2 Kor 5,17), odnosno: novo je stvorenje nastalo.

Ono što su kasna židovska proroštva slutila, čemu su se nadali apokaliptički spisi i cijelo ozračje nabijeno apokaliptičkim, kataklizmičkim očekivanjima, o čemu su poganski pisci i pjesnici, vidovnjaci sanjali, razne Sibile, proroci i proročice u poganstvu najavljivali (usp. 4. Vergilijevu *Eklogu*), navješćujuje evanđelje o Uskrsnom kao kozmičku zbiljnost, otvorenu i zaključenu u osobi, liku i djelu Isusa Krista (usp. Fil 2,11). To postaje zbiljnost i konačno ispunjenje, ali opet kroz muke, patnje, agoniju, krvavi znoj, križ, umiranje.

Jednom je zauvijek otvoren put do Boga, a u Isusovu životu i smrti odjeknula je riječ oprostjenja i pomirenja, izvedeno je djelo otkupljenja, dogodila se konačno Božja povijest u svijetu. Elementi i sile ovog svijeta lišeni su svoga oružja, zarobljeni i moraju svjedočiti o svome porazu, hodeći kao roblje u slavodobitnom mimohodu Kristovu (usp. Kol 2,9-15).

Za razliku od tadašnje svesvjetske nazovireligije gnoze koja odbacuje vidljivi svijet, kršćanska poruka puni stvoreni svijet novom energijom, podaruje novu nadu usred tame i noći. Istodobno pak Krist i kršćanstvo očituju izgubljenost i beznađnost svijeta koji ga ne prihvaća. Zato Isus Krist prema svjedočanstvu napose Ivanova Evanđelja ostaje krizna i kritična točka i sudište svijeta.

Vjernici su oslobođeni, oni su djeca slobode, lišeni obveza prema svijetu, nisu ovisni o elementima ovog svijeta. Noć odmiče, dan se bliži, sviće. Isus je gospodar svih i svega. Ta vjera stvara zajedništvo, novo bratstvo svih. Riječ koja je uslijedila nakon Isusova uskrsnuća riječ je kršćanskih misionara i svjedoka. Riječ je to onih koji su drugovali s Tajnom, Kristom, njome zahvaćeni i drugima navješćuju tajnu smisla stvorenja, stvorenoga i svake pojedinačne egzistencije. Stoga svjedoci imaju nutarnji nagon govoriti o onome što su čuli i vidjeli. Radosna se vijest mora navijestiti, pronijeti svijetom.

Plod su uskrsnuća misije u svijetu. „Zato, krenite u cijeli svijet i navijestite Radosnu vijest svemu stvorenju“ (Mk 16,15). Svemu stvorenju, ne samo ljudima! – govori Isus oporučno apostolima. Plod susreta s Uskrsnim jest zahvaćenost, nemogućnost ne govoriti o svojim iskustvima s Isusom.

USKRS - PREOBRAZBA SVIJETA

Nakon uskrsnuća slijedi jasn nalog: Misije kao preobrazba svijeta, navještaj novog neba i nove zemlje. „Kao što je mene poslao Otac, i ja šaljem vas“ (Iv 20,21).

Zato su misije neminovnost nakon Isusova uskrsnuća. Apostoli idu cijelim svijetom. Pavao žuri, obilazi sav poznati uljudeni svijet, a konačni je cilj Rim. Rim je sažeti pojam i utjelovljenje cijeloga carstva, predstavnik političke moći. To je svijet sa svojim bogovima i demonima, zlom i grijesima. Sa svojom kulturom i nekulturom, humanizmom i grozotama, filozofijom, svojom misli, ali i barbarizmom te gladijatorima u arenama.

To je sažetak svih čovjekovih mogućnosti, ali i nesagledivosti i nedokučivosti ljudskog uma. Nema spasa ni spasenja gdje jedino čovjek vlada i gospodari. Svijet, Rim, ali i današnje svjetske metropole trebaju Isusa Krista. Proglasiti ljudima ovoga jedinog Kyriosa, Gospodina i Gospodara, učenicima i neukima, mudrima i nerazumnima, kulturnima i barbarima: To je smisao Isusova poslanja i apostolskih misija.

U Božjem je planu već davno odlučeno kako je Evanđelje sposobno položiti kušnje i ispite pred izazovima svijeta. Onodobna Atena, Korint, Efez, Rim, Antiohija, Aleksandrija samo su paradigme za suvremenu duhovnu situaciju i duhovne areopage. Ni današnji svijet ne treba ništa drugo, nego prožganost tom istinom i silom koja je Božja snaga, *dynamis*, za spas svakomu koji vjeruje (Rim 1,16).

Ondašnja cjelokupna misao bijaše zaokupljena tragičnošću čovjekove egzistencije, sudbina (grčki: *ananke, moira, ate* odn. *fatum*, osnovica su i potka velikih antičkih dramatičara i tragičara) vlada, gospodari nad svime, nemoguće joj je izbjegniti. Kršćanstvo nastupa kao konačno oslobođenje od svih sila tragike i tragičnosti, gnoze. Duša i čovjek nisu bačeni u tamu, patnju, tragediju, otuđenje. Bog se objavio, makar ostaje u biti misterij. Njegova objava u Isusu je zov iz zasljepljenosti, tame, noći, pomračenja srca, grijeha koji je u biti bijeg iz Božje blizine u konačno otuđenje.

Isus ostaje prisutan u svojoj riječi i u riječi apostola. „Ako Krist nije uskrsnuo, prazno je neutemeljeno naše zbornje, naše govorenje, naša vjera“ (usp. 1 Kor 15,14). Ako Krist nije uskrsnuo, Isusovo je ime prazno ime, ostaje bez značenja i sadržaja za sve nas, onda to ime nije takvo da mu se ima pokloniti svako druge ime na nebu, zemlji i pod zemljom (Fil 2). Ako nije uskrsnuo, onda je sva naša vjera, svi sakramenti prazna iluzija, magijska praksa, muka i napor.

Zato je uskrsnuće Božji odgovor na patnju, besmisao, bol i smrt. U Kristovu uskrsnuću Bog poziva na povjerenje njemu, na blizinu, ljubav. U uskrsnuću je Bog jednom zauvijek stao na čovjekovu stranu. I to na stranu obespravljenih, poniženih, pogaženih, ubijenih, onih kojih nema ni u čijem sjećanju, koje je ljudska okrutnost pregazila, i kojima je jedina utjeha i nada bio i ostao samo Bog.

Međugorje, 7. travnja 2022.

O knjizi

Ikonografski složene dramatične sudbine iseljenika i njihovih obitelji, borba između staroga i novoga u svijetu i u Crkvi, raspad jugoslavenske tvorevine i bolno nastajanje slobodne Hrvatske, svećenička zvanja u vrtlogu previranja i događaj na Brdu Križa noću kada se nazire buđenje dana, sve se to isprepliće u ovome romanu na granici stvarnosti i fikcije ovijene tajnom. Glavni lik govori: „Nikad nisam očekivala da ću živjeti negdje drugdje, ali životni udarci odbacili su me daleko i to drugdje postalo je moj najmiliji dom. To se nije dogodilo samo od sebe. Vijugavu putanju svojega postojanja i njezinu postupnu preobrazbu, od jučer do danas, doživljam kao blagoslov i u tome pronalazim srce svijeta.“

O autorici

Rođena u Hrvatskoj, supruga i majka, Darija Škunca Klanac živi u Montrealu. Od 1984. prati međugorska ukazanja. Posvetila je nekoliko godina života istraživanju toga fenomena te pratila na tisuće hodočasnika u Međugorje. Objavila je ciklus referentnih knjiga o tim događajima i o svojem iskustvu s hodočasnici. Njezine knjige objavljene su na hrvatskom, francuskom, poljskom, mađarskom i engleskom jeziku. Na jednom od svojih putovanja doživjela je nešto što ju je potaklo da za 40. obljetnicu ukazanja Gospi pokloni svoj prvi roman.

Iz pera autorice

Svim putnicima, hodočasnici, izbjeglicama, svima koji traže. Od kuda god krenuo, kamo god stigao, gdje god se nastanio, naići ćeš na srce svijeta. To je ono bitno što ćeš prepoznati u sebi i ljudima.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Bomba kao rođendanski dar župniku

U noći na rođendan župnika Maurizia Patriciella 12. ožujka eksplodirala je bomba postavljena na ulazu u prostore Župe sv. Pavla apostola u Caivanu nedaleko od Napulja.

Počinitelji su još uvijek nepoznati, a policijska istraga u tijeku, javila je postaja RaiNews. Župnik Patriciello

poznat je kao borac protiv zagađivanja okoliša, organiziranoga kriminala i trgovine drogom. U župi je još prije mnogo godina osnovana građanska inicijativa protiv mjesne mafije, Camorre, pa ova bomba nije prvi put da se prijete župniku.

Više je političara župniku Patriciellu izrazilo solidarnost – napuljski gradonačelnik Gaetano Manfredi, predsjednik Pokreta pet zvijezda i nekadašnji premijer Giuseppe Conte, kao i predsjednik Zastupničkoga doma Roberto Fico koji je izjavio da mjesne vlasti moraju osigurati zaštitu svećeniku i njegovoj inicijativi. Slične prijete nedavno su upućene i policijskom zapovjedniku u susjedstvu. Regija sjeveroistočno od Napulja poznata je kao sjedište Camorre, koja se bavi trgovinom droge, lihvarstvom i ilegalnim odlaganjem otpada koje je nanijelo značajne ekološke štete.

U ženevskoj katedrali slavljena prva misa nakon reformacije

Prva misa u katedrali sv. Petra u Ženevi slavljena je u predvečerje Prve korizmene nedjelje, u subotu 5. ožujka 2022., gotovo 500 godina nakon što ju je 1535. godine zaposjela Reformirana kalvinska Crkva, uništivši kipove i slike te zabranivši katoličko bogoslužje. Katolici su misu trebali u ženevskoj katedrali slaviti još prije dvije godine, 29. veljače 2020., no slavlje je tada odgođeno zbog pandemije koronavirusne bolesti. Misu je predslavio ženevski biskupski vikar Pascal Desthieux, a sudjelovalo je oko tisuću i petsto ljudi. Tijekom slavlja predstavnik protestantske zajednice Daniel Pilly zamolio je oprost za djela protiv jedinstva kršćana koja su se u povijesti dogodila. Vikar Desthieux rekao je da su katolici u Ženevi bili dirnuti pozivom protestantske zajednice da slave misu u katedrali sv. Petra te su i oni zatražili oprost za „pogrješke protiv jedinstva“. Također

je izrazio želju da jedni druge obogate svojim različitostima. Vikar Desthieux je 2020. poručio da je katedrala središnje i simboličko mjesto u ženevskoj kršćanskoj povijesti. Nakon što su je preuzeli protestanti John Calvin ju je pretvorio u svoje sjedište. I danas je u njoj pored propovjedaonica izložen njegov stolac. Ženeva je u vrijeme reformacije postala utočište za progonjene protestante iz Francuske. U tom gradu kasnije je uspješno djelovao sv. Franjo Saleški vraćajući ljude u okrilje Katoličke Crkve. Ženevska biskupija na kraju je postala dio biskupije Lausanna, Ženeva i Fribourg. Vikar Desthieux poručio je da iako je povratak katolika u katedralu razlog za radost, ne smije biti mjesta za „trijumfalizam“. Poručio je da su protestantskom braćom i sestrama katolici jednostavno žele učiniti snažnu ekumensku gestu i pokazati da u Ženevi zajedno žive.

Papa Franjo posvetio čovječanstvo, napose narode Rusije i Ukrajine, Bezgrješnomu Srcu Marijinu

Papa Franjo posvetio je čovječanstvo, napose narode Rusije i Ukrajine, Bezgrješnomu Srcu Marijinu na svetkovinu Navještenja Gospodinova, u petak 25. ožujka, u vatikanskoj bazilici istodobno u zajedništvu s biskupima i vjernicima cijeloga svijeta.

Čin posvete gesta je sveopće Crkve „koja u ovom dramatičnom trenutku uzdiže Bogu, preko Njegovе i naše Majke, bolni vapaj svih patnika i moli za prestanak nasilja te da bi preporučila budućnost čovječanstva Kraljici mira“, kako je Papa istaknuo u svom pismu biskupima Katoličke Crkve.

Ujedno je odgovor ukrajinskim rimokatoličkim biskupima koji su ga zamolili da Ukrajinu i Rusiju javno posveti Bezgrješnomu Srcu Marijinu, na isti onaj način kako je to zatražila Blažena Djevica Marija u Fatimi.

„Budući da dolikuje da mir zavemo obnovljeni Božjim oprostom“, kako je pojasnio Sveti Otac, čin posvete bio je dio pokorničkoga bogoslužja u bazilici Sv. Petra kao i u crkvama diljem svijeta koje su se odazvale Papinu pozivu i zajednički i istodobno izmole molitvu kojom se čovječanstvo, osobito puk Rusije i Ukrajine, posvećuje Bezgrješnomu Srcu Marijinu.

Papa Franjo prvi je skinuo liturgijsko ruho i uputio se na osobnu ispovijed, a zatim se i stavio na raspolaganje okupljenim vjernicima za sakrament pokore.

Čin posvete bio je ispred Kipa Gospe Fatimske gdje je Papa izgovorio molitvu, zaključivši riječima: „Mizato, Majko Božja i naša, svečano povjeravamo i posvećujemo tvom Bezgrješnom Srcu nas same, Crkvu i svekoliko čovječanstvo, a na poseban način Rusiju i Ukrajinu. Primi ovaj naš čin kojeg izvršavamo s povjerenjem i ljubavlju, učini da prestane rat, providi svijetu mir. Ono „da“ koje je niknulo iz tvoga Srca otvorilo je vrata povijesti Knezu mira; vjerujemo da će iznova, posredstvom tvoga Srca, doći mir. Tebi dakle posvećujemo budućnost cijele ljudske obitelji, potrebe i očekivanja naroda, tjeskobe i nade svijeta.

Neka se po tebi na Zemlju izlije Božansko Milosrđe i neka slatki otkučaj mira ponovno odjekuje našim danima. Ženo onoga „da“, nad koju je sišao Duh Sveti, donesi među nas Božji sklad. Napoji naše usahnulo srce, ti koja si „živo vrelo nade“. Vezla si Isusu tkivo čovjštva, učini i nas tkalcima zajedništva. Hodila si našim putevima, vodi nas stazama mira. Amen.“

Papa je zatim zajedno s djecom prinio Mariji buket bijelih ruža te je Bezgrješnoj otpjevana pjesma.

Pokorničko bogoslužje s činom posvete izravno su prenosili mediji diljem svijeta.

Papa razmatra posjet Kijevu

Odgovarajući na pitanje novinara u subotu 2. travnja tijekom leta iz Rima za Maltu papa Franjo rekao je da razmatra prihvaćanje poziva ukrajinskog predsjednika Volodimira Zelenskog da otputuje u Kijev.

„Da, to je na stolu“, rekao je Sveti Otac novinarima u subotu. Osim ukrajinskog predsjednika Zelenskog, Papu su u Kijev pozvali i kijevski gradonačelnik Vitalij Kličko, veliki nadbiskup kijevsko-halički Svjatoslav Ševčuk i ukrajinski veleposlanik pri Svetoj Stolici Andriy Juraš.

Prema riječima nuncija u Ukrajini Visvaldasa Kulbokasa, takav posjet trenutačno nije moguć zbog sigurnosnih razloga. Nadbiskup Kulbokas u jednom intervjuu rekao je da nije u pitanju samo sigurnost Pape, nego i osoba s kojima bi se susreo.

Papa Franjo u jutarnjim satima počeo je apostolski pohod Malti.

U Burkini Faso oteta američka redovnica

Naoružani muškarci napali su u noći na utorak 5. travnja sestričku zajednicu u mjestu Yalgo u središtu Burkine Faso i oteli američku misionarku Suellen Tennyson (83).

Kako javlja agencija Fides pet njezinih susestara je u šoku, a biskup Teophile Narè iz sigurnosnih razloga premjestio ih je u 110 kilometara udaljenu Kayu.

Misionarka Tennyson od listopada 2014. djeluje u 2012. godine osnovanoj Župi Svete nazaretske obitelji u Yalgo gdje vodi i zdravstveni centar.

Zapadnoafrička država Burkina Faso posljednjih godina doživljava porast džihadističkoga nasilja. Nesposobnost vlade da smanji nesigurnost navodi se kao razlog vojno-ga puča kojim je u siječnju smijenjen predsjednik Roch Kaboré.

Sveta Stolica potiče zaštitu žrtava trgovine ljudima

Sveta Stolica pozvala je na užu međunarodnu suradnju kako bi se osiguralo da žrtve trgovine ljudima dobiju odgovarajuću skrb, poručio je stalni promatrač Svete Stolice pri OSCE-u mons. Janusz Urbańczyk u ponedjeljak 4. travnja u Beču na 22. konferenciji Saveza protiv trgovine ljudima, posvećenoj pitanju kako izgraditi učinkovitije sustave zaštite.

Stalni promatrač Svete Stolice pri Organizaciji za europsku sigurnost i suradnju (OSCE) mons. Janusz Urbańczyk ponovno je potvrdio hitnu potrebu za efikasnijim sustavima zaštite žrtava trgovine ljudima, usred rastuće zabrinutosti za žene i djecu koja bježe iz Ukrajine. U svojoj je izjavi istaknuo da je ta tema danas posebno aktualna u svijetlu kontinuiranog utjecaja pandemije bolesti Covid-19 te posljedica rata u Ukrajini i izbjegličke krize. Od početka ruske invazije na Ukrajinu, humanitarne i crkvene udruge rade na sprječavanju povećanog rizika trgovine ljudima za one koji bježe iz zemlje. Većina ukrajinskih izbjeglica su žene i djeca koji su posebno ranjivi.

To je istaknuo i kardinal Michael Czerny, prefekt *ad interim* Di-

kasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja, tijekom nedavnog posjeta ukrajinskim izbjeglicama u Mađarskoj. Zbog toga je potreban povećani oprez, rekao je mons. Urbańczyk, napominjući da ovogodišnja tema konferencije nadopunjuje onu Svjetskog dana molitve i svijesti o borbi protiv trgovine ljudima, čija je tema ove godine glasila „Snaga skrbi. Žene, gospodarstvo, trgovina ljudima“. Kardinal Czerny komentirao je kako je perverznan rad trgovaca ljudima i onih koji žele porobiti one ranjive, nudeći im lažnu pomoć te ih potom zarobljavaju.

Mons. Urbańczyk je također podsjetio na predanost i napore raznih vlada, nevladinih organizacija i civilnog društva koje rade na sprječavanju trgovine ljudima i u zaštiti žrtava tog, kako je rekao, „gnjusnog zločina“. Katolička crkva, uz brojne redovničke kongregacije i laičke organizacije, isto tako nudi sigurna skloništa tim ljudima te radi na njihovoj društvenoj integraciji. „Ovi napori“, dodao je, „stvaraju okruženje koje prihvaća, štiti i brine o žrtvama i koje nudi fizičke, psihološke, pravne i socioekonomske resurse za potporu njihovu oporavku i reintegraciji“.

20
GODINA

20 godina među
najslušanijim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

